

Kurzemnieku jūnijam var abonēt līdz 29. maijam

⇒ internetā

⇒ www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu)

⇒ pasta nodaļās

⇒ pie pastniekiem

⇒ redakcijā (ietaupot 71 centu)

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Nr. 58
(11 294)

Piektdiena, 2018. gada 25. maijs

Cena
0,68 eiro

„Dānija nav latviešu laimes zeme, jo šeit iedzīvoties ir diezgan sarežģīti. Velk atpakaļ uz mājām Kuldīgā.”

→ 8. lpp.

Jānis Gustsons Kopenhāgenā strādā devīto gadu.

Pašmāju gurķi jau klāt

Gurķos ir ap **90%** ūdens, tāpēc tie lieliski kompensē šķidrums zudumu organismā.

Tajos ir daudz kālija, kalcija, joda, magnija un silīcija un vairāki **B** grupas vitamīni, kā arī **A**, **E** un **C** vitamīns (lielākoties mizā).

„Kuldīgas tirgū gurķi man vienmēr ir pirmajam,” lepi saka Alungas zemnieks Māris Klūģis.

Lai tiktu pie tik agras ražas, jāizvēlas pareizā šķirne. Māris jau 16 gadus uzticīgs ‘Mirabellai’, lai gan sēklu cena pa šiem gadiem krietni augusi. Gurķus viņš sējot ap 10. martu, mēneša beigās izstādot siltumnīcās. Jau kopš

marta sākuma divreiz naktī jāceļas un jākurina, lai gurķiem ir silti. Augi izaug vairāk nekā trīs metrus. Šī šķirne ir universāla – laba gan salātiem, gan konservēšanai – un ražos līdz pat rudenim. „Mēs izaudzējam tikai tik, cik var pārdot Kuldīgas tirgū. Citur nebraucam,” saka saimnieks.

Pilsētas laukumā gurķus tirgo Šefle-

ru ģimene no Rudbāržu pagasta *Auziņām*. Viņiem pirmie, ko vest uz tirgu, bijuši gatavi aprīļa beigās. „Audzējam trešo gadu, Kuldīgā tirgojamies otro sezonu, vedam arī uz Saldu, Aizputi, Liepāju un Skrundu,” stāsta Arta Šeflere. Lielākais dārznieks esot dzīvesbiedrs Gints, profesionāls agronomš.

Iveta Grīniņa

Sankcionētā kratīšanā pie 1976. gadā dzimuša kuldīdznieka izņemti trīs miljoni nelegālu cigarešu un atklāta ražotne, kur vilto pasaulē pazīstamu degvīnu.

→ 3. lpp.

PAZĪSTI, ATBALSTI, SARGĀ!

- ▶ Kurzemes upēs un ezeros ielaisti 704 400 zušu mazuļu.
- ▶ Vai noķertu zivi laist atpakaļ?
- ▶ Artis Šimpermanis izmakšķerējis 3,225 kg smagu līni.
- ▶ Zivkopja kalendārs maijā un jūnijā.
- ▶ Karpu slimības.

→ 6.–7. lpp.

Kur šovasar tiks laboti asfalta un grants ceļi?

→ 3. lpp.

Pirmdien, 28. maijā:

- Velofestivāla reportāža.
- Pirmajā dūdenieku salidojumā.
- Mēbele atkal kā jauna! Kā to paveikt?
- Kurzemes kultūras pielikums 3K.

9 177 14 071 975 062 1 21

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Sargāsim datus, bet nepārspilēsīm!

Daiga Bitiniece,
tālr. 63350567;
daiga.bitiniece@
kurzemnieks.lv

No šodienas Latvijā stājas spēkā Eiropas vienotais datu aizsardzības regulējums. Tā mērķis ir personas datu aizsardzībā novērst sadrumstalotību un atšķirības visā Eiropas Savienībā. Latvijā regula pieņemta 2016. gada 27. aprīlī, bet tiek ieviesta šodien.

Tā raisa daudz jautājumu, turklāt atbildes mēdz būt dažādas. No vienas puses – tiešām bija laiks jauniem noteikumiem, jo tagad, interneta laikmetā, iepriekšējais no reālās dzīves attālinājies. Piekritu, ka privātpersonas, es pati tai

„Datu apstrādei žurnālistikas vajadzībām ir Eiropas Cilvēktiesību tiesā izstrādāti kritēriji, kas jāņem vērā, lai tiesības uz datu aizsardzību sabalansētu ar tiesībām uz vārda brīvību.”

skaitā, no nepamatotas datu apstrādes un uzglabāšanas ir pasargājamas. Bet uzsvars liekams uz vārdu *nepamatotas*. Izplatītākie personas identifikatori ir vārds, uzvārds un personas kods; papildus minēta vēl arī atrašanās vieta, tiešsaistes ID, viens vai vairāki personai raksturīgie fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktori.

Regula jāizmanto tādai personas datu apstrādei, kas vai nu notiek automatizēti, vai veido daļu no kartotēkas, ja apstrāde nav automatizēta. Uzņēmumiem un iestādēm turpmāk būs vajadzīga cilvēka piekrišana, pirms kāds vēlēties tās datus saglabāt. Tāpēc IT speciālisti iesaka pārlieci-

nāties par ierīču drošību, jo viens no regulas mērķiem ir mazināt datu noplūdi. Izveidot datu reģistru, kas ietver ziņas, kur dati tiek apstrādāti, kurš un kā to dara. Juristi iesaka sazināties ar galvenajiem līgumpartneriem, kas datus apstrādā uzņēmuma vārdā, un vienoties, kā sagatavot līguma precizējumus, lai atspoguļotu jaunās prasības. Ja uzņēmumam nav bijis privātuma politikas, ieteikts sagatavot vienkāršu versiju, kā uzņēmums savu klientu un partneru datus apstrādā. Attiecībā uz datu glabāšanu juristi iesaka: ja kādā brīdī nav pamatotas atbildes uz jautājumu *Kāpēc tos vajag?*, tad liekos datus labāk dzēst vai anonimizēt. Tā tiks ievērots datu minimizācijas princips un jaunais noteikums, ka tos nedrīkst glabāt ilgāk, nekā tie pamatoti vajadzīgi.

Bet visi uzņēmumi to nevar paveikt ātri un vienkārši – tas atkarīgs no to specifikas, lieluma utt., tāpēc gribas noticēt Datu valsts inspekcijas teiktajam, ka pirmā gada laikā tā sabiedrību un uzņēmumus vairāk izglītos un konsultēs, nevis sodīs.

„Kā tagad strādāsiet jūs?” tā man šomēnes vaicājuši vairāki paziņas. Domāju, ka līdzīgi kā līdz šim. Mums, žurnālistiem, Datu valsts inspekcijas pārstāvis skaidroja, ka mediju darbu šī regula pārāk daudz neietekmēs – personas datus žurnālistikas vajadzībām var apstrādāt saskaņā ar likumu *Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem*, sabalansējot tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un vārda brīvību un tiesības publicēt informāciju, kas skar sabiedrības intereses. Tas noteikts Personas datu apstrādes likuma 43. pantā. Tiesa, pārpratumus un darba apgrūtinājumu var radīt pārspīlēta šīs regula izpratne, piemēram, valsts un pašvaldības iestādes, aizbildinoties ar to, var izvairīties informāciju sniegt.

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Kad jāuzmanās no droniem

Kundze no Turlavas pagasta Ķikuriem lūdz Kurzemnieku brīdināt iedzīvotājus, ka ar drona jeb bezpilota lidaparāta palīdzību var notikt nelikumības mantkārīgos nolūkos – ļaunprāši no gaisa izpētīt īpašumu, lai vēlāk to aplaupītu.

Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes sabiedrisko attiecību vecākā speciāliste Signe Šteinberga informē, ka informācija par dronu lidojumiem tiešām saņemta, Kuldīgas iecirknī gada laikā tas esot otrs gadījums. Ir sāka administratīvā lietvedība, un apstākļi tiek noskaidroti. Pašlaik policija nevar apstiprināt, ka šādu lidaparātu izmantošana būtu saistīta ar noziedzīgiem nodarījumiem. Dronu lietošanu reglamentē Ministru kabineta (MK) noteikumi nr. 737 *Kārtība, kādā veicami bezpilota gaisa kuģu un tādu cita veida lidaparātu lidojumi, kuri nav kvalificējami*

kā gaisa kuģi.

SIA *PC Konsultants* vadītājs Aldis Dilāns novērojis, ka drona nomu parasti izmanto zemnieki, lai pārskatītu savus laukus, vai tie atbilst apsaimniekošanas prasībām. Dažkārt māju īpašnieki vai apsaimniekotāji lūdzot tā pārbaudīt jumta konstrukcijas, skursteņus u.tml. Ir arī bezpilota lidaparātiem slēgtas zonas (piemēram, militārās teritorijas, ieslodzījuma vietas, lidlauki u.c.), un tām jābūt reģistrētām drošas lidošanas kartē, kas regulāri jāatjauno. Privātpašumus gan tā diez vai sargāšot.

Droni ir no militārām kaujas mašīnām mantota tehnoloģija, kas Latvijā strauji ienāca un komercializējās pēdējos gados. Tā tiek lietota dažādās nozarēs: lauksaimniecībā, televīzijā, kino un mūzikas industrijā. Lai mazinātu risku dzīvībai, veselībai, mantai, privātamam, valsts nozīmes objektiem, videi un sabiedrībai kopumā, Civilās aviācijas aģentūra pērn izdeva

informatīvo materiālu *Pilotē droši un tiesiski*. Tas uzsver minēto MK noteikumu punktus, kas par bezpilota lidaparātiem jāzina ne tikai to īpašniekiem, bet arī pašvaldībām, publisku pasākumu organizatoriem un iedzīvotājiem. Piemēram, droņam jābūt marķētam (ar lietotāja vārdu, uzvārdu, adresi), pilotam jāģērbjas tā, lai to pamanītu. Ja droņs smagāks par 500 g, nepilngadīgais to drīkst vadīt tikai pieaugušā klātbūtnē. Uzsvērtā arī privātuma aizsardzība, drošības noteikumi, nedrīkst lidot dienakts tumšajā laikā. Latvijā lidaparātu drīkst pacelt līdz 120 m augstumam (izņēmums ir Rīga – tur līdz 50 m), kas ir kontrolējama gaisa telpa. Lidlauku tuvumā drīkst pacelties tikai ar speciālu atļauju, tādai jābūt arī tad, ja dronu grib izmantot sapulcēs un piketos. Ir vēl citi ierobežojumi (un tie mainās). Tos var uzziņāt Latvijas Gaisa satiksmes mājaslapā www.ais.lgs.lv.

Daina Tafelberga

IEPRIECA

Kursies arī tālāk

„Esmu kuldīdzniece, bet vairākus gadus regulāri aizšauju pie draugiem uz pasākumiem Rendas kultūras namā, jo tur vienmēr ir patīkami, interesanti, mājīgi.

Dzirdēju, ka mainījies kultūras nama vadība, un intereses pēc aizbraucu uz senioru balli 19. maijā. Cepuri nost iepriekšējās vadītājas Daces priekšā, bet iepriecināti secināju, ka arī

tagad viss rit saskaņoti, interesanti, savdabīgi. Dažus aizkulisēs dzirdētos sprakškus uzskatu par nekaitīgiem ugunskuram, kas nedziestoši kursies Rendas kultūras dzīvē. Uz priekšu droši, Sandra!”

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai mēdzat braukt ar divriteni? Vai piedalīsieties Kuldīgas velofestivālā?

Ralfs Krusters Zirnis, skolnieks:

– Visbiežāk braucu brīvdienās pa pilsētu. Šajā festivālā esmu piedalījies vismaz četras reizes. Man patīk tā pavadīt laiku ar draugiem. Patīk, ka organizatori izdo-

mājuši interesantus maršrutus. Šogad diemžēl neiznāk, jo jābrauc uz ZZ čempionāta finālu.

Ģirts Kugelans, skolnieks:

– Diezgan bieži braukāju Kuldīgā pa skeitparku. Velofestivālos neesmu piedalījies. Dzirdēju, ka šo sestdien tas notiek: varbūt piedalīšos, tomēr lielas intereses nav.

Lillija, pensionāre:

– Reizi nedēļā iznāk. Svētkos neesmu piedalījies, jo man nepatīk pūlis – labāk izbraukt vienai vai mazā kompānijā. Bet pazīstamie šosestdien piedalīsies. Dzīvoju pie estrādes un vienmēr skatos, kā pūlis brauc. Man patīk Kuldīgā braukt pa veloceliņiem Liepājas, Piltenes un Dārzniecības ielā.

Daniels Jomants, nodarbojas ar svarcelšanu:

– Braucu, bet pēdējā laikā diezgan reti. Jā, velofestivālā jau esmu piedalījies, un man ļoti patika. Šogad piedalīšos nakts braucienā – tas ir daudz interesantāks maršruts. Citi savus velosipēdus izgaismo, bet es to nedaru.

Raivis Martinsens, skolnieks:

– Braucu katru dienu. Visbiežāk pa Kuldīgas skeitparku un pa Padures pagastu, jo tur es dzīvoju. Velofestivālā neesmu piedalījies. Ja līdz sestdienai ritenis būs saistīts, varētu šogad pamēģināt.

Ineta Tilka, studente:

– Mazliet iznāk pabraukāt, un tas noteikti ir vasarā, braucot uz darbu. Esmu no Laidiem, tāpēc visbiežāk braucu tur. Pasākumā neiznāk piedalīties, jo jāstrādā, bet, ja būtu iespēja, labprāt pavadītu laiku ar ģimeni un draugiem.

Lāsma Reimane, Andras Ālītes foto

PRECIZĒJUMS

Alsungas bērnudārzā *Miķelītis* izlaidums notiks 1. jūnijā 18.00, nevis šodien 15.00, kā tas iepriekš bija minēts.

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567; redakcija@kurzemnieks.lv; reklāmas nodaļa – 63324881; sludinājumi@kurzemnieks.lv

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poigrāfijas grupa Mūkusalā*, Rīga, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 3751.

Aicina uz izrādi

6. jūnijā Ēdoles invalīdu biedrība rīko braucienu un Liepājas teātra izrādi *Paliec sveiks, draudzīn!*, pieteikties vēl rīt (26. maijā) pa tālr. 29594716.

Laukums drīz būs gatavs

Pie Ēdoles pamatskolas volejbola laukuma vietā drīz būs ierīkots sporta laukums, kurā ziemā varēs spēlēt arī hokeju. Tas ir pērn iesāktais projekts konkursā *Darīsim paši*. Pagasta futbola komanda bortus jau uzlikusi, bet, kā stāsta sporta organizators Artūrs Liepiņš, nelieli darbi vēl jāpaveic: „Mēģinām atrast papildu naudu, lai iegādātos krāsas un nokrāsotu, ko nu vajag. Tad arī laukums būs pabeigts, varēsim trenēties un rīkot mačus.”

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Labo asfalta un grants ceļus

Līdz augusta beigām tiks atjaunots asfalts ceļam no Kuldīgas pievārtes gandrīz līdz Ēdolei. Jau tagad pāris vietās braucējiem jārēķinās ar nelielu gaidīšanu pie luksoforiem.

Šovasar jaunu asfalta iegūs ceļš no Priedaines līdz Ēdolei. Tur strādā SIA *Binders*.

„Tiek uzklāta jauna asfalta kārta, pāri tai vēl būs šķembas un emulsija. Plānots nākamgad atjaunošanu turpināt no Ēdoles uz Alsungas pusi,” skaidro *Latvijas Valsts ceļu* Kuldīgas nodaļas vadītājs Arvis Taube. SIA *Binders* šoseju remontēs līdz augusta vidum. Turpinās pārbūve Rendas tiltam

pār Abavu, tiek remontēts Saldus ceļa posms Kuldīgā pie Ventas ciemata.

Vēl šogad plānots darbs ceļā Šķēde–Kabile. Tur grants segums tiks uzlabots ar jaunu metodi – divkārtšo virsmas apstrādi. Tiks labots grantētais ceļš Ķikuri–Alsunga, kur gandrīz 5 km būs atjaunoti

grāvji un uzbērtā biežāka virskārta.

Ceļā Kuldīga–Aizpute–Līči būs jauns asfalts tāpat kā uz Ēdoli. Tas tiks atjaunots arī vairākos valsts nozīmes ceļa A9 jeb Rīgas–Liepājas šosejas posmos.

Iveta Grīniņa
Aivara Vētrāja foto

Alsungā uzlabos apkuri

Līdz jaunajai apsildes sezonai Alsungas katlumājā Raiņa ielā jānomaina apkures katls – tādu konceptuālu lēmumu domes sēdē pieņēma deputāti.

Vecā kurtuve nokalpoja līdz sezonas beigām un saplīsa. Tās vietā iecerēta ar granulām kurināma un ar automātisko vadību. Tā ļaus vairāk taupīt. Siltumapgādes avārijas situācijas novēršanai no Valsts kases tiks ņemts aizņēmums, bet trases remontam Skolas ielā 11 nauda būs no komunālā budžeta. Par konkrētām summām vēl netika lemts, jo tās parādīs iepirkums.

Vēl vienu konceptuālu lēmumu deputāti pieņēma par Valsts kases aizdevumu projektiem. Ideja par senioru un bērnu aktīvās atpūtas parku ieguvusi programmas *LEADER* atbalstu, bet darbs vispirms jāizdara par savu naudu. Tāpēc gandrīz 20 000 eiro uz vienu gadu tiks lūgts no Valsts kases.

RĪKOS NOMAS IZSOLI

12. jūnijā 10.00 uz gadu tiks izsolītas tiesības nomāt nedzīvjamās telpas (86,5 m²) bērnodārzā,

Skolas ielā 16 a. Nosacītā nomas maksa ir 2,82 eiro par kvadrātmetru mēnesī (bez PVN).

Deputāti apstiprināja deleģēšanas līgumu ar nodibinājumu *Muzikālās izglītības fonds „Spanga”*. Pašvaldība tam uztic suitu vērtību saglabāšanu un popularizēšanu izstāžu zālē *Gāčās* un šim nolūkam piešķir 2946 eiro, bet nodibinājums, izpildot šo uzdevumu, būs domes padotībā.

KAFEJNĪCĀ BŪS UZLABOJUMI

Sēdē nolemts pašlaik pārtraukt sadarbību ar IK *KAD Plus*, kam Alsungas vidusskolā ir kafējnīca. Pirms jauna līguma slēgšanas deputāti uzdeva vidusskolas nākamajam direktoram nodrošināt to, lai kafējnīcā tiktu ievērotas higiēnas prasības izglītības iestādēs. Ar uzņēmumu un skolas padomi jāvienojas par sortimentu

un arī atsevišķu preču pārdošanas laiku. Slēdzot jauno līgumu, jāparedz kārtība, kādā tiek aprēķināta un maksāta samaksa par apkuri. Skolas direktoram uzdots kontrolēt mācībām nepiederošu personu iekļūšanu un uzturēšanos telpās.

Tika nolemts par labiem sasniegumiem pagājušajā mācību gadā Alsungas skolēniem un skolotājiem pasniegt diplomus, ziedus un naudas balvas. Domes priekšsēde Daiga Kalniņa arī informēja, ka pirmsskolas izglītības iestāde *Mikēlītis* jūlijā tiks slēgta.

Deputāti apstiprināja saistošos noteikumus par pašvaldības palīdzību dzīvokļa vajadzībās. Divi mājokļi tiks nodoti privatizācijai: Aizputes ielā 4 – 5 un Krasta ielā 4 – 1. Izskatīti arī vairāki jautājumi par zemes īpašumiem.

Iveta Grīniņa

Inspekcija pārdēvēta: kultūras mantojuma pārvalde

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (VKPAI) tiks pārdēvēta par Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi – tā Saeima lēmusi, mainot likumu.

„Galvenais uzsvārs lai būtu uz sadarbību,” norāda Saeimas izglītības komisijas priekšsēdis Aldis Adamovičs. „Pārvaldes uzmanības centrā jābūt kultūras mantojuma saglabāšanas pārraudzībai, konsultācijām un citam atbalstam. Vairumā Eiropas valstu šādas iestādes sauc par Nacionālajām kultūras mantojuma pārvaldēm. Inspekciju vajadzēja pārveidot, lai tā atbilstu mūsdienīgas valsts stan-

dartiem. Turklāt termins *kultūras piemineklis* ir novecojis, un to arvien biežāk aizstāj ar vārdiem *kultūras mantojums*.”

VKPAI vadītājs Juris Dambis iepriekš komisijas sēdē inspekcijas pārveidei bija paudis atbalstu, uzsverot, ka sabiedrībā tā maldīgi saistās lielākoties ar uzraudzību, kontroli un sodīšanu.

Līdz 2020. gada beigām jāpārskata valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu statuss, izvērtējot to atbilstību reģiona vai vietējās nozīmes kritērijiem. Precizēts kultūras pieminekļu iedalījums un robežas, arī citi jautājumi, tostarp rīcība ar senlietām.

Daiga Bitinieca

NO VALSTS POLICIJAS IKDIENAS

Veikalā nozagta nauda

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Signe Šteinberga.

19. maijs. Ap 23.30 Kuldīgas novadā uz ceļa Saldus–Kuldīga–Ventspils 1958. gadā dzimis vīrietis ar velosipēdu brauca 2,47 promiņu reibumā. Uzrakstīts administratīvā pārkāpuma protokols.

22. maijs. Pusseptiņos rītā saņemts zvans, ka Baznīcas ielas pagalmā Kuldīgā automašīnai *Ford* izsists logs. Sākts kriminālprocess. Ap 20.30 Lapeglu

ielā apturēts *Audi 100*, kura vadītājs, 1962. gadā dzimis vīrietis, atradās reibumā (2,57 promiles). Viņš nogādāts slimnīcā uz ekspertīzi, jo no otra pūtiena alkometrā atteicās. Sākta administratīvā lietvedība.

24. maijs. 7.40 tiek ziņots, ka veikalā Kuldīgā, Liepājas ielā, nakts laikā no kases nozagta nauda. Sākts kriminālprocess.

Uzklausīja Iveta Grīniņa

Trīs miljoni nelegālu cigarešu un viltots degvīns

16. maijā Kuldīgas novadā Kurzemes reģiona pārvaldes (KRP) policijas darbinieki uz aizdomu pamata par nelegālu akcīzes preču apriti aizturēja kādu cilvēku un konfiscēja teju 3,3 miljonus nelegālo cigarešu, kas ir vislielākais daudzums Kurzemē, kā arī atklāja nelegālu degvīna ražotni.

KRP vecākā speciāliste Signe Šteinberga informē, ka Kriminālpolicijas biroja organizētās noziedzības un ekonomikas noziegumu apkarošanas nodaļa sākusī kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas un 221.2. panta 3. daļas. Tika aizturēts 1976. gadā dzimis

vīrietis, kurš iepriekš policijas redzeslokā nonācis saistībā par citiem noziedzīgiem nodarījumiem.

Sankcionētā kratīšanā un apskatē izņemti 3 268 420 cigarešu bez Latvijas Republikas akcīzes markām, kā arī atklāta viltota pasaulē pazīstama degvīna ražotne, kurā izņemti 2043 litri nelegāla alkohola (degvīna un spirta). Vēl izņemts 1500 litru šķidruma ar dīzeļdegvielai raksturīgo smaku un divi transportlīdzekļi, kas izmantoti nelegālo akcīzes preču uzglabāšanai un pārvadāšanai. Pirmstiesas izmeklēšana turpinās.

Pārbaudīs būvuzņēmumus

Valsts darba inspekcija (VDI) būvniecības uzņēmumos sāks kontrolēt par darba aizsardzības prasību ievērošanu, lai mazinātu nelaimes gadījumus. Pārbaude ilgs līdz pat aktīvās sezonas beigām.

Pērn un aizpērn bijuši 44 smagi un letāli nelaimes gadījumi darbā. Pagājušogad 1/5 smago un 1/4 nāves gadījumu

notikuši tieši būvniecībā. Visbiežāk darbinieki traumas guvuši, pakrītot vai krītot no ļoti liela augstuma, tāpēc būvobjektos darbam augstumā obligāti jābūt aizsardzības līdzekļiem. Šogad nozarē jau bijuši divi letāli gadījumi.

VDI pastiprinātu uzmanību pievērsīs pilsētu ielu un valsts ceļu remontam, īpaši pārbaudot tranšeju drošību,

nodrošinājumu ar kolektīvajiem un individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un to lietošanu. Būvobjektos tiks kontrolēta sastatņu drošība un bīstamo vietu aizsargnožogojumi. Vienlaikus tiks pārbaudīta Darba likuma ievērošana, piemēram, rakstveida līgumi, faktiskā darba laika uzskaitē u.tml.

Pētīs zemes segumu un lietojumu

SIA *Vides eksperti* pēc Eiropas Komisijas statistikas biroja *Eurostat* pasūtījuma no maija līdz oktobrim pētīs zemes segumu un lietojumu Baltijas valstīs, tostarp Kuldīgas novadā.

Latvijā iekļauti 3192 punkti. Tie var atrasties visos zemes seguma veidos (aramzemē, zālajos, meža zemē, apbūvētā teritorijā, transporta tīklos utt.). Eksperti nosaka seguma un lietojuma veidu, zālājus, meliorācijas esamību un ainavas struktūras elementus. Vienlaikus 221 punktā tiks paņemts augsnes virskārtas paraugs. Tas tiks analizēts

laboratorijā un izmantots vides faktoru novērtēšanai, piemēram, Eiropas augsņu karšu atjaunināšanai, augsnes modeļu pārbaudei un tam, lai augsnē noteiktu organiskas izcelsmes oglekļa saturu, kas ir būtisks klimata pārmaiņu faktors. 15 punktos tiks ņemti papildu paraugi, lai analizētu augsnes bioloģisko daudzveidību. Pārbaudītājs darbojas saskaņā ar precīzām instrukcijām, lai izvēlēto punktu kartētu un nofotografētu, radot pēc iespējas mazāk traucējumu un nebojājot augu segu, skaidro *Vides ekspertu* valdes loceklis Ivars Pavasars.

Informācija domāta tikai Eiropas

statistikas apkopošanai, un tā neatspoguļos nekādus personiskus datus vai ziņas par zemes īpašumu. Tā netiks izmantota lauksaimniecības subsīdiu kontrolei. Birojs *Eurostat* lūdz visus zemes īpašniekus, lauksaimniecības uzņēmumus un atbildīgās iestādes sadarboties, atļaujot zemei piekļūt un vajadzības gadījumā ņemt augsnes paraugus.

Ja kāds vēlas saņemt augsnes analīžu rezultātu kopiju, par to jāinformē pārbaudītājs, iedodot viņam savu kontaktinformāciju (vārdu, uzvārdu, adresi, tālruna numuru, e-pasta adresi).

Vāc makulatūru, saņem papīru

Zaļās jostas makulatūras vākšanas konkursā *Tīrai Latvijai* iesaistījušās arī 13 izglītības iestādes no Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novada.

Savākts un otrreizējai pārstrādei nogādāts gandrīz 1050 tonnu. No mūspuses piedalījās Padures, Rendas, Kabiles, Ēdoles un Nīkrāces skolēni,

Kuldīgas pamatskolas, ģimnāzijas, Centra vidusskolas, Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas un Alsungas vidusskolas audzēkņi, kā arī bērnudārzi *Cīrulītis*, *Ābelīte* un *Biūte*.

Pēc daudzuma uz vienu audzēkni Latvijā līdere ir Staiceles vidusskolas pirmsskolas grupa (315,62 kg, kopā

10 t 100 kg), bet pēc visvairāk savāktā 1. vietu izcīnījis Ādažu vidusskola (19 t 956 kg).

Makulatūra jau pārtapusi jaunā papīrā un citos celulozes šķiedras materiālos: olu bretēs, kartonā, ekovatē, granulās. Konkursa dalībnieki dāvanā saņems otrreiz sarazoto papīru.

Iedarbinās sirēnu

Pirmdien, 28. maijā, no 9.30 līdz 9.45 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) visā Latvijā uz trim minūtēm iedarbinās trauksmes sirēnas.

Tiks pārbaudīta civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas darbība, signāla dzirdamība, meklēti bojājumi vai traucējumi. Iedzīvotājiem nav pamata uztraukties, un nekāda rīcība nav nepieciešama.

Latvijā 164 trauksmes sirēnas ierīkotas tā, lai skaņas signāls būtu dzirdams apmēram 1,5 km rādiusā (atkarībā no augstuma, apbūves īpatnībām, pilsētas trokšņiem, gaisa mitruma un vēja stipruma).

Lūdz talkā baznīcai

Gatavojoties Gudenieku Sv. Jāņa Kristītāja Romas katoļu baznīcas 70. jubilejai jūnijā, nelielā draudze aicina brīvprātīgos uz dievnamu un apkārtnes sakopšanas talku.

„Mums vajadzīgi palīgi, lai atjaunotu žogu, pļautu un ravētu,” stāsta draudzes loceklis Andris Gudīņš. „Savulaik baznīcas celtniecībā iesaistījās ļoti daudz vietējo, pat mežu dāvināja. Varbūt viņu bērni un mazbērni tagad var nākt palīgā dievnamu uzpost jubilejai. Ir arī iesniegts projekts konkursā *Darīsim paši*. Ja gūsim atbalstu, atjaunosim ieejas vārtus.” Talkai pieteikties pa tālr. 29166069, 25573905.

Būt saprotošiem

26. maijā Kuldīgas velofestivālā piedalīsies tūkstošiem riteņbraucēju, informē aktīvās atpūtas centrs.

Satiksmē ielās netiks slēgta, taču būs ierobežojumi velomaršrutu posmos Pelču, Snēpeles un Kurmāles pagastā. Vakarpusē un nakts brauciena laikā Pilsētas dārzā būs koncerti – liels troksnis nav paredzēts, tomēr organizatori lūdz iedzīvotājus būt saprotošiem, jo tas ir lielākais riteņbraucēju saiets Latvijā.

MUMS RAKSTA

Kad jaunības eliksīrs plūst pa dzīslām

Ar traku ziedēšanu katru pavasari Vārmē spridzina četru metru apkārtmēra mežābele, kas jau trīs gadsimtus ar krāšņumu priecē daudz paaudžu cilvēkus. Šobrīd Latvijas dižābele par saimnieku sauc bijušo autosportistu, uzņēmēju, mūsu klasesbiedru Andri Kārklīņu, kurš sirsnīgi uzņēma savējos, lai dalītos priekā par skaisto dabas dāvanu – mežābeles ziedu rotu.

Mēs esam Kuldīgas 2. vidusskolas 8. izlaidums 1977. gadā – 11. a klase. Skolas gados bijām bezrūpīgi, jautri un dažreiz nepaklausīgi. Tagad no tā visa mūs šķir jau 40 dzīves gadi, bet draudzīgajās attiecībās un saliedētībā, interesē un rūpēs citam par citu, atkalredzēšanās priekā laika zobu neizjūtam. Jūtamies tikpat jauni un traki. Un, jo biežāk tiekamies, jo stiprāki kļūst rokasspiedieni, mīļāki – apskāvienu. Ir mainījusies dzīves vērtību skala, esam kļuvuši vēl sirsnīgāki un draudzīgāki. Nepacietīgi alkstam atkal satikties. Ar mīļiem vārdiem atceramies Lidiju un Daini, kuriem liktenis jau lēmis vērot mūs no mākoņa maliņas, taču, kamēr esam, viņi būs kopā ar mums. Pieminam arī mūžībā devušos skolotājus.

Arī ar klases audzinātāju Māriņu Rozi (toreiz Mūrnieci) skolotājas un skolēnu attiecības pāraugušas ļoti labu draugu un pat kolēģu attiecībās. Audzinātāja uzsver, ka esam izauguši par gudriem, izglītotiem un uzņēmīgiem cilvēkiem. Māriņe vairs neizjūtot atšķirību – pati mācījusies šai klasē vai bijusi skolotāja. Skan smieklis, čalas neapklust ne mirkli. Līdz ābelei var aiziet pa svaigi uzartu lauku, bet – ak, vai! – kādam te lauza kāja! Andris iedarbina traktoru, un skolotāja tiek karaliski uzsēdināta uz spilveniem piekabē, lai nogādātu līdz ābelei. Jautriem smieklīem un dažādām asprātībām skanot, fotografējamies zem ābeles kuplajiem zariem, kas sniedz augstu debesīs, ziedu kupenas priecē acis, un tikšanās savilņo sirdis.

Cepot šašliku un mielojoties ar līdzpaņemtajiem gardumiem, ar siltumu sirdī atceramies skolas laiku darbus, bet īpaši – nedarbus, un atkal jautrība uzsit augstu vilni. Laiks pagājis, bet nekas nav mainījies. Esam tādi paši, kādi bijām skolā, tikai mazliet sirmums matos un valoda kļuvusi prātīgāka. Esam gatavi atkal sajūst to jaunības velnišķo degsmi no skolas skaistajiem gadiem. Jaunības eliksīrs plūst pa

dzīslām un iet pāri malām, skaļi smieklī nerimst vairāku stundu garumā, atceroties brīnišķīgo skolas laiku.

Vakarpusē atvadoties, jau zinām, ka drīz tiksimies atkal. Skolas dienu draudzībai ir patiesa vērtība – jaunības dzirksts liek aizdegties, dod vispozitīvākās emocijas un ir patiesi liels enerģijas lādiņš ilgam laikam.

Novēlam mūsu skolai mūžīgu ziedēšanu un daudz laimes 140. dzimšanas dienā! Lai no sirds un skaļi skan absolventu un pedagogu dziedāta skolas himna 26. maijā Kuldīgas 2. vidusskolā!

„Jūnijs tavos matos jasmīnziedus ber,
Ventas vilņos šupos smaržu pilnais maijs.
Gaišas atmiņas vēl mīlestību sēj,
Varavīksnes tiltā vasara vēl smeļ...”

1977. gada 11. a klases absolventi

Krāsu un smaržu valstībā

Pašlaik puķu audzētājiem karstākais darba laiks, arī *Jaunmeldru* saimniekiem Kristīnei un Andrim Ciņiem.

Dienā, kad *Kurzemnieks* pie viņiem viesojas, Kristīne atgriezies no Kuldīgas tirgus. Mazie palīgi dēls Džastins (9) un meita Alise (7) steidz neiztirgotos podiņus sakārtot uz paletēm. Dzīvesbiedrs Andris vēl ir Saldū, kur arī pārdod puķes. Mēs izbaudām ziedu kārdinošo smaržu un nododamies sarunai par puķu biznesu, kurā Kristīne darbojas vairāk nekā 20 gadu.

„Un tas arvien vairāk sevī ievēl,” atzīstas saimniece. „Sāku ar vienu siltumnīcu, tagad ir četras. Nu arī tām savs laiks pagājis – vajadzētu jaukt nost un vietā likt lielākas. Gribētos reiz tikt arī pie tādās ar modernu iekārtojumu. Puķu audzēšana un tirgošana man ir vienīgais ienākumu avots. Vīrs ziemā piepelnās – viņš ir elektriķis.”

Kas modē šopavasār?

Atšķirībā no pagājušā gada šis ir labs pavasaris, un cilvēki puķes labi pērk. Piemēram, atraiņš visas iztirgotas. Tagad pērk leduspuķes, begonijas un citas. Piedāvājums plašs – ir, ko izvēlēties. Arī konkurence liela, tomēr katram tirgotājam savs klientu loks.

Esmu novērojusi, ka pēdējā laikā cilvēki paši grib veidot kompozīcijas podos. Tāpēc par gatavajām interese ir mazāka. Viņi izvēlas stādīņus, kas podiņos iestādīti pa vienam. Cilvēkiem patīkot redzēt, kā tas aug, sāk ziedēt. Ja kāds stādījis pats, tad par augu izrāda lielākas rūpes. Taču daļa arī kļuvusi slinkāka – negrib vairs čubināties, piemēram, ap petūnijām un tās pērk krietni mazāk, lai gan tieši tās zied viskrāšņāk. Krāsu paletē vienu laikam nevar izcelt – cilvēkiem patīk dažādi toņi. Varbūt vairāk izvēlas sarkano, rozā, lillā. Pašai pie sirds iet dzeltenie, bet no ziediem – begonijas.

Kāds ir jūsu ikdienas ritms?

Ceļamies agri. Kamēr kraujam mašīnas, palaižam līnijas, lai *ūsiņas* pilinās un puķes var padzerties. Karstajās dienās cauri siltumnīcai staigā vējīnš un viss žūst divreiz ātrāk. Siltumnīcā ir karsti, tāpēc svarīgi ziedu dzirdināt. Vēl siltumnīcas esam noēnojuši ar tīkliem, lai saule augus nededzina.

Cik šķirņu audzējat?

Neesam skaitījuši – ļoti, ļoti daudz. Piemēram, pelargonijām ir ap 20 šķirņu un krāsu, petūnijām – desmit. Vai kaut kas iet mazumā? Tieši pretēji – vairumā! Pasūtot stādīņus, var ieiet tādā azartā! No firmām iegādājos spraudņus. No sēklām nevar dabūt ne krāsu, ne augumu.

Vai cilvēki prasa padomu?

Jā, un tas man ļoti patīk. Visbiežāk taujā par mēslošanu, par to, vai puķe ir izturīga, kā jāaudzē. Zināšanas esmu apguvusi pašmācībā un papildināju projām. Braucu uz izstādēm, uz Eiropas dārziem. Skatos, kādi augi labi sader, kāda ir krāsu gamma – eksperimentēju. Bijušas arī neveiksmes.

Cik ilga ir tirgošanās?

Sākas aprīlī un ilgst līdz augustam. Taču audzēšana sākas jau novembrī. Pirmais aukstums parādās – jāsāk kurināt siltumnīcas, un tas jādara katru nakti. Darbs nav viegls, taču grūtums aizmirstas, kad redzu – cik viss skaisti saplaucis.

Kurus augus ieteiktu gaisadārziem?

Noteikti pelargonijas: nokarenajai blakus iestādot kādu stāvo šķirni, kas ir tāda pusnokarena, veidosies skaista kompozīcija. Es ieteiktu gaisadārzus veidot no košiem, krāsainiem ziediem. Derēs verbena, begonija. Iesācējam vajadzētu izvēlēties tādus puķes, kas neprasa daudz rūpju, citādi var iznākt vilties, ka nav izdevies, jo trūcis zināšanu.

Vai gaisadārzos ienāk eksotisks?

Šķiet, ka ne. Tikai pēdējā laikā cilvēki veido neierastākus gaisadārzus, uz balkona audzējot tomātiņus, gurķus, arī zemenes. Piekrišana ir nokarenajām zemenēm. Tās ir ražīgas – bērni vēl septembrī ēda pēdējās ogas.

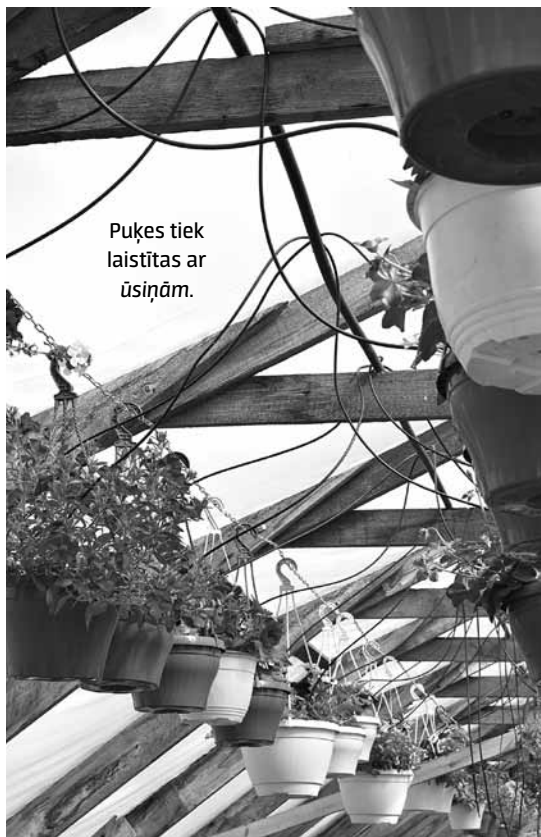
Kā dzīvesbiedram veicas Saldū?

Labi. Viņš turp brauc vairākus gadus, ir savs klientu loks. Pirms kāda laika pastrādāju Irijā un vīram piedāvāju, lai brauc arī uz Kuldīgu, lai mani klienti zina, ka neesmu pazudusi. Nē, viņš tikai uz Saldū (smejas).

Taču visi kopā dodamies arī atpūsties. Katru gadu braucam ekskursijā uz kalniem, izstaigājām kādu taku Tatros.

„Vienmēr esmu gribējusi strādāt siltumnīcā – sapnis ir piepildījies,” saka puķu audzētāja Kristīne Cine.

Puķes tiek laistītas ar ūsiņām.

Nokarenās zemenes podiņā.

Lai arī petūnijas pērk mazāk, tās zied viskrāšņāk.

Riteni pieslēgt, vienam otru pieskatīt

Sākoties atvaļinājumu laikam un skolēnu brīvdienām, svarīgi atcerēties par drošību, atgādina Kuldīgas iecirkņa kārtības policijas nodaļas vecākā inspektore, majore Gita Soldatenoka, kuras pārziņā kopš pagājušā gada ir Rumbas pagasts.

„Rumba ir viena no mierīgākajām vietām,” pārliecinājusies inspektore. „Vairāk ir administratīvie pārkāpumi, ģimeņu konflikti, sūdzības par dzīvniekiem.” Pusotra gada laikā pieņemšanā pagasta pārvaldē ieradusies tikai viena ģimene. „Vairāk nāk uz policiju vai arī zvana. Citreiz informāciju izstāstu pa telefonu, citreiz iesniegumam aizbraucu pakaļ. Cilvēki nāk informēt par kādu situāciju, notikumu,” skaidro

G.Soldatenoka. Viņa pārliecinājusies: daudzi nezina, kādai iestādei katrā situācijā jāzvana vai arī kā būtu jārikojas: „Mēs neatsakām – izvērtējam: ir pārkāpums vai nav.”

Inspektore uzsver, ka pašiem nevajadzētu aizmirst par drošību, piemēram, atstājot velosipēdu, tas jāpieslēdz, arī mājās, dzīvokļa ārdurvis aizejot jāaizslēdz. „Vairums riteņu nav reģistrēti CSDD, īpašnieks nezina rāmja numuru, un tas apgrūtina atrašanu. Policijā stāv vairāki divriteņi – neviens nenāk pakaļ,” secina G.Soldatenoka.

Tuvojoties vasarai, inspektorei ir vairāki ieteikumi: piemēram, braucot projām no mājām uz ilgāku laiku, pieteikt kaimiņiem vai radniekiem, lai

vismaz pāris reižu paskatās, vai viss kārtībā. Nepilngadīgos nevajadzētu laist peldēties vienus – līdzī jādodas vismaz vienam pieaugušajam. Vecākiem jāizvērtē: vai vecākais brālis vai māsa spēs parūpēties par jaunāko. Arī uz ceļiem jābūt uzmanīgiem, jo bērni brīvlaikā brauc ar riteņiem, taču visi nav padomājuši par drošību. „Cik liek galvā ķiveri?” retoriski jautā policiste. Tas pats attiecināms uz pieaugušajiem.

Drīz sāksies sēnu un ogu laiks: „Ja kāds nav pārliecināts, vai vietu pārzina, es ieteiktu izmantot mobilo aplikāciju *Mana drošība*, kas atrodama policijas mājaslapā. Apmaldīšanās gadījumā cilvēku var novirzīt pareizā virzienā.”

Mobilā lietotne *Mana drošība*

Tā ļauj ārkārtas situācijā sazināties ar Valsts policiju, citiem dienestiem, ar krīzes tālruni un nosūtīt savas koordinātas.

Vairāk: www.vp.gov.lv.

„Kārtības policijas darbs ir preventīvi pasākumi: sabiedrības informēšana, noziegumu novēršana.”

Inta Jansone, Lāsma Reimanes foto

Laist atpakaļ vai nelaist?

„Neesmu ne par lozungu *Ker un atlaid!*, ne arī pret to. Neesmu maksšķerniece – esmu par to, lai zivis izdzīvo. Reizēm internetā skatos video, kā zivis tiek ķertās un laistas atpakaļ, un saprotu, ka tās tāpat neizdzīvos,” saka Valsts institūta *Bior* iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas vadītāja Ruta Medne.

„Mums šķiet: ja zivs nekliedz, nesper un nekož, tad ir nejutīga, tai nesāp un tā neko nesaprot. Tā gluži nav. Pētījumos un eksperimentos pierādīts, ka arī ziviņš sāp un ir stress, ja tā tiek noķerta un izvilkota no ūdens. Ķert, lai atlaistu, vispār ir pilnīgi nesaprotami.”

Institūta *Bior* speciāliste Ruta Medne aicina maksšķerniekus neķert vairāk zivju, nekā vajadzīgs. Ja tās laiz atpakaļ, liela daļa neizdzīvo.

JO LIELĀKA, JO MAZĀK IZREDŽU

„Pētījumi apliecina, ka ziviņš šādā situācijā izdalās stress hormoni. Par atlaišanu atpakaļ ļoti daudz tiek runāts, arī daudz aplamu lietu. Viena likumsakarība gan ir: jo lielāka zivs, jo mazāka iespēja izdzīvot, kad to palaiž atpakaļ. Tāpēc tas ir mīts, ka lielās mammas jālaiž atpakaļ. Gan jau kāda tiešām izdzīvo.”

Zivīm kā jebkuram dzīvam organismam jaunībā un bērnībā brūces sadzīst daudz labāk: vielmaiņa straujāka, visi procesi notiek ātrāk. Jo vecāks organisms, jo grūtāk pielāgoties apstākļu maiņai, jo grūtāk dzīst brūces. Par spīti tam, ka zivs aug visu mūžu, uz vecumu procesi ir lēnāki. Turklāt lielās zivis, izvelkot no ūdens, gūst lielākas traumas.”

MAZĀS NOTEIKTI JĀPALAIŽ

„Maksšķerēšanas noteikumos skaidri pateikts, kādu izmēru zivis katrai sugai drīkst maksšķert. Tās, kas mazākas par atļauto, ir zemmēra zivis, un tās noteikti jālaiž atpakaļ. Tās visas ir mazas, jaunas ziviņas, kas labi adaptējas, un izdzīvošanas procenti ir augsti.”

Svarīgi, cik ilgi zivs pavadījusi ārpus ūdens: ja divas trīs minūtes, varbūt paliks dzīva; ja ilgāk – diez vai. Karstā laikā šī robeža var būt pat 30 sekundes. Ja laiks vēsāks, varbūt tā bez ūdens var mazliet ilgāk.”

ZIEMĀ VAR APSALDĒT

„Ja ziemā zivis tiek nomestas uz ledus un pēc kāda laika laistas atpakaļ, izdzīvošanas iespēja ir ļoti maza. Varbūt spēcīgākie asarīši izdzīvos, bet citas, piemēram, lasis vai taimiņš, – ne, jo tās gūst apsaldējumus. Tas pats karstā laikā: jo augstāka gaisa temperatūra, jo mazākas izredzes. Ja ziviņš lielas brūces, ja āķi tā ierijusi dziļi, guvusi iekšējus ievainojumus, arī tad ir ļoti maza iespēja. Ja brūces plašas un dziļas, visticamāk, tās nesadzīs, un var sākties infekcija. Ja zivi velk ārā aiz galvas – aiz zaunu vākiem, tai var salauzt mugurkaulu. Pareizi ir vilkt ārā ar sietiņu bez mezgliem, cenšoties nenobrāzt zviņš un nesamazināt gļotu slāni. Ja iespējams, āķis jāizņemas, turot zivi ūdenī.”

Iveta Grīniņa
Lailas Liepiņas foto

„Mums šķiet: ja zivs nekliedz, nesper un nekož, tad ir nejutīga, tai nesāp un tā neko nesaprot. Tā gluži nav. Pētījumos pierādīts, ka arī ziviņš sāp un ir stress.”

Īpatnējais zutis

ZUTIS (ANGUILLA ANGUILLA) – VIENA NO NEPARSTĀKAJĀM LATVIJAS ZIVĪM.

Tās dzīvo ļoti ilgi – ir ziņas, ka dažas sasniegušas pat 100 gadus. Zutis vienīgais nērst ikrus pirmo un pēdējo reizi dodas uz Sargasu jūru Atlantijas okeānā, un tas ir 4000–7000 km no Latvijas krastiem. Nārstot gatavie ienirst dzelmē pat 600 m, iznērš gandrīz deviņus miljonus ikru un tad liet bojā. Atlantijas okeāna dzelmē tie ikrus laiz no aprīļa līdz jūlijam.

Nebrīvē zuši nevalrojas. Eiropas upēs, ezeros un dīķos mit vien mazuļi. Kad tie sasniedz dzimumbriedumu (6–12 gadus tēviņiem un 9–18 gadus mātītēm), tie atgriežas dzimšanas vietā – Sargasu jūrā, Atlantijas okeānā pie Floridas (ASV), kur vairojas un no kurienes tie vairs neatgriežas. Kāpuri paliek Sargasu jūrā vienu divus gadus, un tad Gofla straume tos aiznes līdz Eiropas krastiem, kur kāpuri nonāk pēc 200 līdz 300 dienu ceļojuma. Tie ierodas no ziemas sākuma (Eiropas dienvidos) līdz nākamās vasaras sākumam (ziemeļos). Tad kāpuri pārvēršas stikla zušos – caurspīdīgās, 6–12 cm garās ziviņās. Tās mit piltuveida grīvās jeb estuāros, kur barojas ar planktonu. Vēlāk stikla zuši nonāk upēs, ezeros un dīķos, kur pārveidojas par dzeltenzušiem.

Tie stikla zuši, kas nodoti audzētājiem, dažas nedēļas pavada karantinā. Sākumā zušus baro ar dabīgu barību, tad no tās atradina, dodot maisījumu, kura pamatā ir milti un zivju eļļa. Kad svars sasniedz 5 g, tos pārvieto uz mazuļu audzēšanas baseiniem.

Zivju augšanas ātrums dažādiem īpatņiem ir atšķirīgs. Tāpēc tie bieži jāšķiro, lai katrā baseinā būtu vienāda izmēra. Vajadzīgi divi trīs gadi, lai zuši sasniegtu pieaugušas zivs izmēru un tos varētu tirgot. Kad zuši sver 50 g, tie tiek pārvietoti vai nu uz ekstensīvās audzēšanas dīķiem, vai intensīvās audzēšanas baseiniem, kas darbojas ar recirkulāciju. Abos gadījumos zivis tiek barotas mākslīgi ar sausām zivju un augu miltu granulām. Otrs variants – no jauna ļaut tām atgriezties ekosistēmā.

(No ec.europa.eu/fisheries)

Nesen Kurzemes upēs un ezeros 28 vietās ielaisti 704 400 zušu mazuļu, kas atvesti no Lielbritānijas. Tas ir viens no Eiropas Savienības atbalstītajiem darbiem, jo šī suga mazinājusies, bet resursus papildināt nav tik vienkārši.

Zinātniskā institūta *Bior* pārstāvis Ēriks Krūze no Anglijas atvesto zušu mazuļus izlaiž Abavā Rendas pagastā.

KĀRTA KURZEMEI

Maija sākumā zinātniskā institūta *Bior* pētnieki un Valsts vides dienests Rīgas starptautiskajā lidostā sagaidīja zušu mazuļus (t.s. stikla zušus) no Lielbritānijas. Doles zivaudzētavā notika inventarizācija, un pēc tam zutēni speciālā transportā nogādāti Kurzemes upēs un ezeros, tostarp mūsposē Abavā Rendas pagastā, Ventā pie Skrundas, Vilgāles un Nabes ezerā. Pērn mazuļu krājumi papildināti Pierīgā un Daugavas labā krasta ūdenstilpēs, nu kārtā Kurzemei.

NO SARGASAS JŪRAS

Zušu mazuļi noķerti ar īpaši smalka tīkla mazuļiem Anglijas upju grīvā. Tur tie saradušies no nārsta vietām Sargasu jūrā. Uz Latviju atvestie ir ap 7 cm gari – jau krietni paaugušies un t.s. dzeltenzušu stadijā. Diemžēl vairāk nekā 6000 km ceļā ar krasu apstākļu maiņu līdz mums visi nenonāk.

Kā uzsvēr *Bior* pētnieki, zuši upēs un ezeros tiek ielaisti, lai aizsargājamo sugu saglabātu, jo pēdējās desmitgadēs skaits ievērojami mazinājies ne tikai

pie mums, bet visā Eiropā. Tagad stikla zuši Latvijā tiek ielaisti tikai tajos ezeros un upēs, kurās nav migrācijas šķēršļu, kas varētu apdraudēt ceļu uz jūru. Vieni no tādiem šķēršļiem ir mazo hidroelektrostaciju dambji.

MAKŠĶERNIEKIEM NETIKS

Pēc pētnieku teiktā, īpašām bažām par atvesto zušu nākotni nevajadzētu būt. Mazuļi pēc ielašanas ūdenī centīsies virzīties augšup, uzturēties seklākās un akmeņainākās vietās, kur var paslēpties. Gadā tie paaugsies līdz 15 cm, bet zutim tas nav liels garums.

Maija sākumā biedrība *Usmas krasts* un Valsts vides dienesta sabiedriskie inspektori no Usmas ezera izcēla sešus maluzvejnieku zušu murdus un 400 m zvejas tīklu.

KRĀJUMUS PAPILDINA JAU SEN

20. gadsimta 20. un 30. gadus par valsts naudu sāka zušu mazuļu ielašana, un līdz Otrajam pasaules karam 43 ezeros nonāca ap 1,7 miljoniem.

20. gadsimta vidū nepilnos 20 gadus 30 ezeros sāka dzīvot 16 miljoni mazuļu. No 1970. līdz 1989. gadam 36 ezeros – 13 miljoni.

Pēc 1990. gada to darīja un arī finansēja privātuzņēmumi un privātpersonas, bet valsts atbalsta trūkuma dēļ populācija strauji samazinājās.

Līdz 2010. gadam sešos ezeros ielaisti vairs tikai 1,3 miljoni stikla zušu. Populācija mazinājās, iespējams, arī tādēļ, ka mazuļi ielaisti tādās ūdenstilpēs, kurās daudz šķēršļu ceļā uz jūru. Tas ir nozīmīgs faktors – HES aizsprosti kavē zušu migrāciju lejup, un, iekļūstot turbīnās, tie iet bojā.

Pašlaik ezeros un upēs tie tiek ielaisti pēc Latvijas Nacionālā zušu krājumu pārvaldības plāna un zivju resursu mākslīgās atražošanas plāna līdz 2020. gadam. Tas atbilst Eiropas Savienības nolūkam atjaunot kopīgos krājumus, tāpēc par to maksā Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds.

Maksšķernieki tos varēs pamanīt tikai pēc gadiem pieciem, kad tie būs 30–40 cm gari. Taču ķert drīkstēs tikai tos, kas būs izauguši vismaz līdz pusmetram. Turklāt tēviņi tad jau būs gatavi caur Baltijas jūru doties atpakaļ uz Sargasas jūras nārsta vietām, vienīgi mātītēm vajadzīgs ilgāks laiks. Valsts vides dienestā ir ziņas par nelikumīgi noķertiem zušiem, tomēr *Bior* kontrolveža liecina, ka pat maluzvejnieki nav šķērslis, lai garantētu populācijas pieaugumu.

Daina Tafelberga
Lāsmas Reimanes foto

Kā Artis tika pie varena liņa

„Uzspīdēja īsta copmaņa laime, kad mūsu pašu zivīm bagātājā Ventā izvilku šo lomu,” priecājas kuldīdznieks Artis Šimpermanis, kurš pirms pāris dienām izmaksšķērējis 3,225 kg smagu līni.

Artis Šimpermaņa arhīva foto

Atgriezoties mājās, Artis savu zivi nosvēris un paskatījis, kādi ir izmaksšķerēšanas sporta federācijas mājaslapā norādīts, ka 2009. gadā Alberta dīķos uz maksšķerāka nonācis 3,2 kg smags līnis, kas bijis lielākais līdz 2014. gadam fiksētais, līdz kādam maksšķerniekam paveicies ar 3,8 kg smagu šīs pašas sugas zivi. „Sapratu, ka mans loms tuvinās Latvijas rekordiem,” priecīgi stāsta Artis.

Tūlīt aiz muzicēšanas grupā *Rumbas kvartets* maksšķerēšana Artim esot otrs lielākais vaļsprieks. Gan ziemā, gan vasarā laiks tam atvēlēts bieži, jo tā esot iespēja būt klusumā un mierā, padomāt, izbaidīt dabas burvību. Skats upmalā gan vienmēr nesot patīkams, tādēļ jau ierasti tiek līdzi ņemti divi maisiņi: viens zivīm, otrs citu atstātajiem atkritumiem – čipsu pakām, alus bundžām.

Maksšķerēšana Artim esot laba atslodze, bet pa retam, kā šoreiz, vaļsprieks sagādājot īpašu gandarījuma brīzus: „Pirms diviem gadiem jau trāpījās ļoti labs loms. Vilgāles ezerā sēdēju uz brekšiem, bet noķēru vairāk nekā 7 kg smagu līdaku. Šogad atkal uzspīdēja laime. Pēc darba nolēmu pamaksšķerēt brekšus un vimbas sev zināmā vietā, bet, tā kā tur jau stāvēja vīri ar maksšķerēm, pa Ventu uz augšu atradu citu, sev nezināmu vietu. Iekārtojos un pāris stundu ar fidermaksšķeri gaidīju copi. Neesmu spīningotājs – pēdējos astoņus gadus maksšķerēju tikai ar ēsmu.

Divās stundās pieķērās kāda maza

raudiņa un breksītis. Venta tajā vakarā bija tāda dzīvīga. Ūdens ļoti silts – burtiski vārījās, ziviņas barojās, apēdīte laba. Metās jau krēsla, kad nodomāju – jābrauc mājās, šī tāpat nav īstā maksšķervietā, jo nekāds loms neķeras. Bet barība vēl bija, iemetu pēdējo reizi un sāku krāmēt mantas. Pēkšņi redzu, ka pa maksķeri ir uzsitens. Tam, protams, sekoja piecirtiens. Pēc tā vēl nevarēju saprast: nāk zivs, nenāk, vai āķis kaut kur aizķēries. Bet tad jutu, ka sāk staigāt, un sapratu, ka galā ir kas liels.

Pirmā doma: līdaciņa paķērusi. Man ir viegla maksķere, kas lielām zivīm nav domāta, un plāna pavadiņa, tādēļ jārikojas uzmanīgi, lai nepārtrūktu. Pastrādāju ar spoles bremzi, lai ziviņai ir arī atkāpšanās ceļš un tā nenorautas, un pēc 15 minūtēm jau biju piemānījis to tuvāk krastam. Kad redzēju, kā novizuļo zivs zelta sāns, nodomāju, ka karpa. Ventā tās ir. Zinu vīrus, kuri uz tām specializējas. Piemānīju zivi vēl tuvāk krastam un sapratu, ka galā ir līnis. Pirmais manā mūžā! Tas nav dīķis, kurā tas mākslīgi audzēts, bet upe, kurā ziviņa augusi savvaļā. Krāmējot mantas, zivju uztveramo tīkliņu biju salicis, tādēļ ar vienu roku turēju maksķeri, ar otru bija jāatver tīkliņš. Adrenālins ne pa jokam, bet, kad zivs jau bija krastā, prieks milzīgs! Galva griežas no laimes kā pirmajā randiņā, bet apkārt neviena, ar ko priekā dalīties. Ātri zvanīju sievu, lai pateiktu, ka esmu izmaksšķērējis tādu lielisku zivi,” laimīgi stāsta Artis.

Jolanta Hercenberga

ZIVKOPJA KALENDĀRS MAIJĀ UN JŪNIJĀ

Raivis Apsītis, Valsts lauku tīkla sekretariāta zivsaimniecības eksperts

No aprīļa vidus līdz maija beigām aktualitāte ir zandartu nārsts. Maijā jāmēra ūdens temperatūra. Sasniedzot +10°, var sākt barot foreles; ja tā sasniedz +15°, var sākt piebarot karpas; no +20° intensīvāk sāk darboties zālēdāzvisis: amūri un platpieri. Barot vēlams agrās rīta stundās, nomainot vietu. Laiku pa laikam jāpārbauda, vai netiek dots par daudz – vai barība nepaliek pāri un uz diķa gultnes nesāk bojāties. Intensīvai karpu audzēšanai optimālā temperatūra ir 20–25°, varavīksnes foreles jāpārtrauc barot, ja ir +20°. Bet laišveidīgās un karpu dzimtas zivis vienā dīķī parasti netur.

Jūnijā, ūdenim kļūstot siltākam, zivis jābaro intensīvāk, jo notiek līņu un karpu nārsts. Mēneša beigās var rīkot pirmo kontrolzveju, lai pārliecinātos par pieaugumu un fizisko stāvokli. Nosverot noķertās un izrēķinot vidējo svaru, barības daudzumu viegli var koriģēt. Kontrolzveja ieteicama ik pēc divām – četrām nedēļām. Jāskatās, vai dīķī neapmeklē *ienaidnieki*: zivju gārņi, ūdri, ūdeles, jūras kraukļi, retāk zivju ērgļi. Tie spēj krājumus samazināt diezgan būtiski.

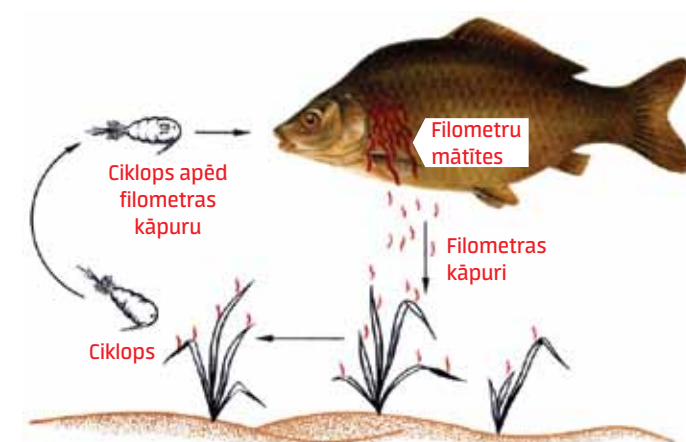
Karpu filometroze

„Uzreiz jāsaka – parazitns nav bīstams cilvēkam, taču tas bojā zivs izskatu un būtiski ietekmē tās veselību. Slimas karpas augšanā atpaliek, kļūst mazkustīgas, novārdzinātas. Mazuļiem ar peldpūšļa iekaisumu novēro kustību koordinācijas traucējumus.

Parazītam ir interesants attīstības cikls. Tās, ko redzam, ir filometras mātītes, kas ūdenī izdala dzīvus kāpurus. Tie attīstās starpsaimniekā, sākot ar ūdens vēzveidīgajā – ciklopā. Vasarā,

ciklopus apēdot, zivs uzņem filometru kāpurus, un tie sāk migrēt pa ķermeni uz peldpūšli, izraisot tā iekaisumu. Peldpūšlī kāpuri nobriest un notiek apaugļošanās. Tad tēviņi paliek peldpūslī, kur dzīvo vēl 3–4 gadus, savukārt apaugļotas mātītes migrē uz zvīņu kabatiņām. Visu rudeni un ziemu tās pavada zem karpu zvīņām, kur attīstās mātītes, kas ūdenī izdala dzīvus kāpurus. Tie attīstās starpsaimniekā, sākot ar ūdens vēzveidīgajā – ciklopā. Vasarā,

Pavasārī, kad ūdens sasniedz 16–17°, mātītes pārplēš zvīņu kabatiņu un izdala kāpurus – mēs varam redzēt 10–16 cm garu tāru. Sliktākais ir tas, ka ar slimības ierosinātāju ļoti grūti cīnīties un ārstēšana faktiski nav iespējama. Slimas zivis kategoriski nedrīkst atstāt nārsto. Dīķus, kuros slimība konstatēta, nolaiž un dezinficē, ieteicams tos vasarot un ziemot.”

Iveta Grīniņa, Lailas Liepiņas foto

Jānis gribētu atgriezties

„Dānija nav latviešu laimes zeme, jo šeit iedzīvoties ir diezgan sarežģīti. Velk atpakaļ uz dzimtajām mājām Kuldīgā, tādēļ šovasar, ja izdosies iekārtoties un nopelnīt Latvijā, atgriezīšos uz palikšanu. Ja ne, zinu, ka varu turpināt dzīvi te,” saka JĀNIS GUSTSONS, kurš Dānijā strādā stādaudzētavā un liek niedru jumtus.

Mēs tiekamies Kopenhāgenā, kur viņš strādā jau deviņus gadus. Tur Jānis nonācis pēc tam, kad izveidota ģimene, pāris gadi nostrādāti Kuldīgā un Liepājas ostā, pēc tam rūgta pieredze gūta Nīderlandē.

„Var nonākt ļoti bēdīgā situācijā, ja izbrauc ārpus savas zemes, nezinot valodu, un svešumā nav paņīnu.”

„Ja kāds dānis saka, ka esi labākais strādnieks, tas nenozīmē, ka esi pats labākais. Tas nozīmē, ka esi lētākais, kurš labi strādā. Te viss pakārtots naudai un cilvēciskais faktors diemžēl pāriet malā,” tāda pieredze ir kuldīdzniekam Jānim Gustsonam, kurš tur dzīvo deviņus gadus.

„ESMU MAZLIET APVAINOJIES”

„Droši vien daudzi kuldīdznieki pazīst manu mammu Velgu, agrāko autoostas priekšnieci. Esmu viens no viņas bērniem,” stāsta Jānis. „Mācījies tagadējā Kuldīgas Centra vidusskolā un arī Kuldīgas ģimnāzijā, pēc tam Liepājas jūrniecības koledžā ieguvu stividora profesiju. Stividoru pārrauga, lai kuģi krava tiek iekrauta tā, ka tas nesasveras. Liepājas ostā strādāju divus gadus. Darbs bija mainīgs, man patika, bet samaksa par mazu, tādēļ sāku strādāt metālapstrādes uzņēmuma ofisā par rasējumu kontrolieri. Pārbaudīju, vai ir pareizi izmēri, un uzrakstīju scenāriju, kā cehā strādniekiem jārikojas, lai izstrādājumu izgatavotu. Tas bija daļu uzņēmums, un tā bija pirmā saskarsme ar Dāniju.

Pēc diviem gadiem arī tur alga kļuva par mazu, tādēļ kopā ar vēl vienu cilvēku iemācījies likt niedru jumtus. Viņš nodibināja firmu, strādājām, bet tad radās doma, ka jātaisa pašam sava firma. Vairākus gadus biju individuālais komersants, pie manis strādāja vēl divi cilvēki, bet līdz ar ekonomisko krīzi pieprasījuma pēc niedru jumtiem vairs nebija. Tie ir diezgan ekskluzīvi – kalpo ilgi, bet maksā dārgi.

Tad sākās smagais periods. Darba nebija, bet dzīvokļa kredīts jāmaksā, jāuztur ģimene, kas ātri izauga diezgan liela, jo mums jau bija četri bērni. 2009. gadā valstī iestājās ekonomiskā krīze, manam kredītam procentu likme tika paaugstināta.

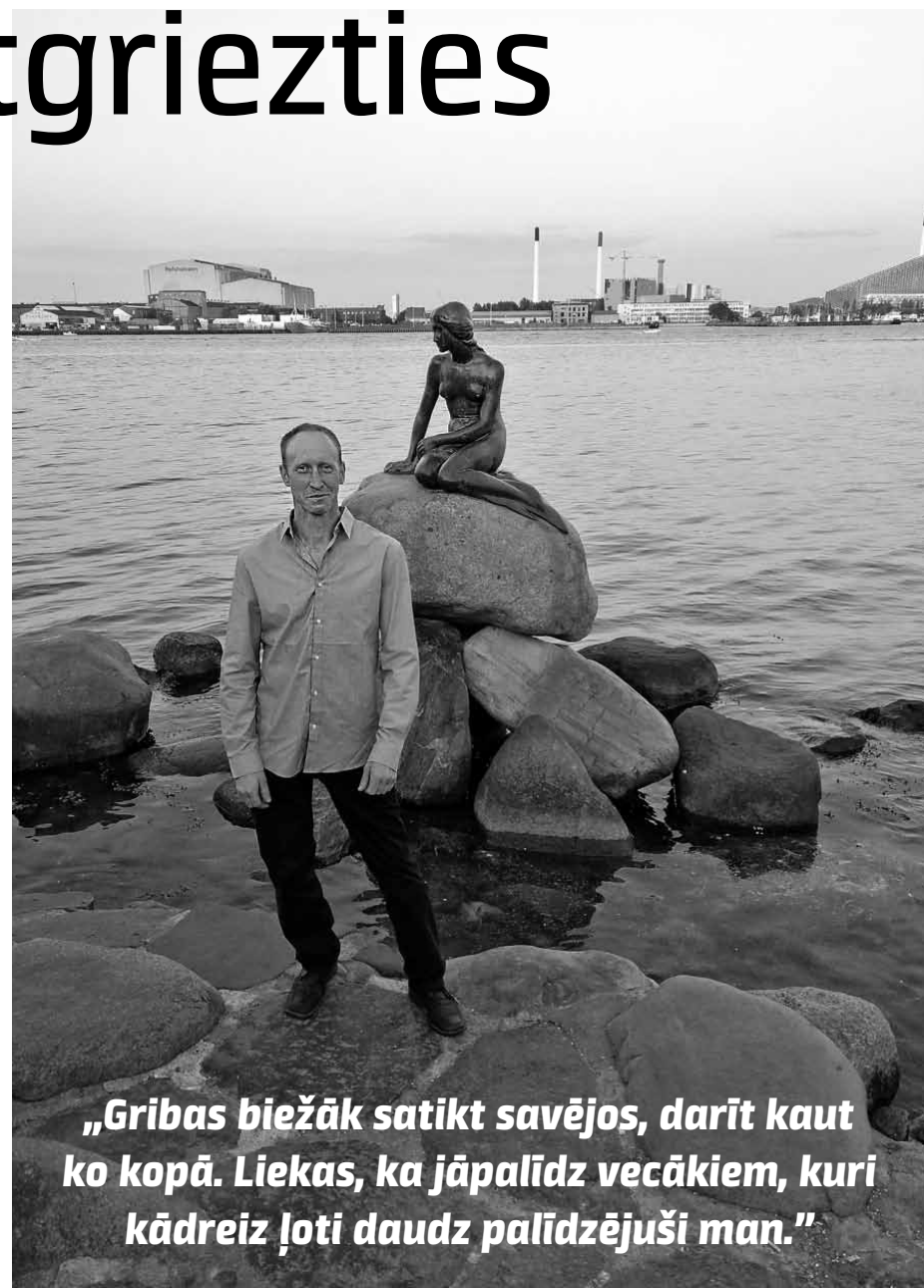
Par to esmu nedaudz apvainojies uz Latviju. Kad daudzi palika bez darba, valstij bija jādomā, kā palīdzēt, bet nē – pieļāva, ka kredītprocenti tiek krietni pacelti. Būtu bijis pareizi izdomāt sistēmu, lai cilvēki netiktu iedzīti tādā stūrī, ka jābrauc prom.”

GALĀ SAGAIDA MAFIJA

Jānim piedāvāts likt niedru jumtus Nīderlandē: „Paziņas aicināja, tādēļ aizbraucām kopā ar vēl vienu, kurš lika parastos jumtus. Galā mūs sagaidīja krievu un itāļu mafija... Bez mums tur bija arī bruģa licēji, ap 20 cilvēkiem. Mafijas vīri meklēja darbus, mēs strādājām, bet naudu iedeva vien pārtikai. Trīs mēnešus tā nostrādāju. Nebija iespējas iekāpt mašīnā un aizbraukt. Daži mēģināja, bet tālu netika: piekāva, atveda atpakaļ, par vienu dzirdējām, ka esot notriekts ar mašīnu un miris.

Dzīvojam lielā, civilizēti iekārtotā ēkā pa četriem istabiņā. Bet katru vakaru kāds dabūja pa ribām. Runājām, ka policijai ziņot nav jēgas, jo droši vien tas notiek sadarbībā ar viņiem. Uzraugi dzēra katru vakaru. Ja pārdzērās, gāja visādi. Es arī reiz dabūju no divmetrīga kikkoksera spērienu ar kāju. Tas bija nepamatoti, jo necentos pret sevi izaicināt, bet ko viņam padarīsi? Nākamajā dienā mafijas galva atzina, ka tas nebija pareizi, tāpēc es varot iet to kikkokseri piekaut.

Ziemassvētkos mafijas pārstāvji bija tik ļoti salietojušies narkotikas, ka neviens

„Gribas biežāk satikt savējos, darīt kaut ko kopā. Liekas, ka jāpalīdz vecākiem, kuri kādreiz ļoti daudz palīdzējuši man.”

Jānis pie Kopenhāgenas simbola – Mazās nāriņas bronzas statujas, kas veidota pēc Hansa Kristiana Andersena pasakas.

labu laiku *nenocēkoja* (nepārbaudīja – aut.), ka esmu pazudis. Biju iekrājis naudu degvielai un ar savu mašīnu atbraucu uz Latviju. Pēc tam man zvanīja, meklēja, bet pateicu, ka neatgriezīšos. Tāda, lūk, pieredzīte... Var nonākt ļoti bēdīgā situācijā, ja izbrauc ārpus savas zemes, nezinot valodu, un tur nav paņīnu. Ļoti bieži aicina strādāt pie privātajiem, bet nekad nevar būt drošs, kādi cilvēki galā sagaida, ja vien tos neiesaka tev uzticami cilvēki.”

NOPELNĪT VAR, IEDZĪVOTIES NE

Pietiekami atalgotu darbu Latvijā Jānis nav varējis atrast, tādēļ ne bez bažām pieņēmis piedāvājumu Dānijā likt niedru jumtus. „Bail bija atkal braukt prom, bet Latvijā situācija nemainījās. Darba nebija, vienu laiku pat biju simtlatniekos. Strādāju visu mēnesi, bet par to pabalstu nomaksāju trešo daļu no kredīta. Daudz palīdzēja vecāki, bet cik tad ilgi tā var? Braucu atkal uz ārzemēm.” Kopš tā laika pavasarī un vasarā Jānis Dānijā strādājis stādaudzētavā, pārējā laikā – celtniecībā. Pirms diviem gadiem pie viņa pārcēlusies ģimene, tomēr nesen Jānis ar sievu šķīrušies. Bērni skolā mācās tur, un viņiem patīkot.

„Dānijā nevar ar Latvijā nopelnīto atbraukt un sākt dzīvi. Šeit par dzīvesvietu, ko vēlies īrēt, depozīts jāiemaksā par sešiem mēnešiem. Man ir četrstabu dzīvoklis, kas mēnesī maksā 1400 eiro. Reiz seši – tā nav maza summa. Ar atplestām rokām te sagaida sezonas strādniekus: tos

nodrošina ar dzīvesvietu, viņi var labi nopelnīt. Tomēr iedzīvoties nav viegli.”

LIEK MANĪT, KA ESI SVEŠAIS

Tam, ka Jānis grib atgriezties, iemesli esot vairāki. Viens – Dānijā viņš nemītīgi jūtot diskrimināciju: „Esmu iemācījies dāņu valodu, darbu daru labi – to atzīst arī darba devējs, bet nekad nesaņemšu tādu pašu algu kā dānis. Tur iebrāucējs skaitās labs strādnieks, ja ir lēts un strādā labi. Ja to apzinies, sajūta nav patīkama. Saprotu, ka mūs izmanto. Salīdzinot ar citiem iebrāucējiem, man alga ir laba. Bijusi sieva tikai tagad sāka strādāt, bet iepriekš es viens varēju uzturēt mūs visus sešus. Kaut gan Latvijā to nevarēju, Dānijā vienalga ir nepatīkama sajūta, ka alga ir bezmaz vai uz pusi mazāka nekā dānim par tādu pašu darbu. Iebraucējam un vietējam ir atšķirība arī sociālajās garantijās. Vietējais var dzīvot zaļi, strādājot arī tikai drusciņ, bet iebrāucējs ne.”

GRIBAS AR SAVĒJIEM

„Man Dānijā pietrūkst savu cilvēku, draugu. Ir sajūta, ka kaut kas līdz galam šeit nav nokārtots. Liekas, ka jāpalīdz vecākiem, kuri kādreiz ļoti daudz palīdzējuši man. Viņiem Īvandē ir diezgan liela saimniecība. Gribas biežāk satikt savējos, darīt kaut ko kopā. Latvijā gribu dibināt firmu, atkal likt niedru jumtus, bet, kā izdosies, tad jau redzēs,” uz atvadām saka Jānis.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

SARUNA AR JUBILĀRI

„Neviena diena nav kā vakardiena”

„Visu laiku kaut kas jauns, esmu gatavībā tam, kas būs,” tā par savu ikdienu saka Kuldīgas 2. vidusskolas skolotāja, 21. maija jubilāre Ilze Kudiņa. Viņa stāsta par darbu, vaļaspriekiem un to, kāpēc labāk sarīko svinības citam, nevis sev.

Kuldīgas 2. vidusskolas skolotāja un logopēde Ilze Kudiņa ir priecīga, ka darbs ar bērniem neļauj novecot.

AUG TEHNOLOĢIJU PAAUDZE

„Pēc vidusskolas netiku tur, kur gribēju, gadu pastrādāju un sapratu, ka melno darbu negribu darīt. Liepājas Universitātē izstudēju par sākumskolas skolotāju. Tagad pat nevaru iedomāties, ka darītu ko citu. Man patīk tas, ka nekad neiestājas rutīna. Kopā ar bērniem nenovecoju. Skolotājam jāzina, kādu mūziku viņi tagad klausās, kādas ir jaunākās filmas, grāmatas. Ja jautā, cik man gadu, jāsāk domāt.”

Piekto gadu Ilze strādā par logopēdi un tagad ir arī audzinātāja 8. klasei: „Tas ir vecuma posms, kas liek saspringt jebkurā momentā. Mūsdienu paaudze ir ļoti lieli brīvdomātāji – viņiem nav tādas atbildības izjūtas, viņi neuztver visu tik nopietni kā savulaik mēs. Nezinu – varbūt tas ir labāk. Šis ir tehnoloģiju laikmets. Jaunieši saka: „Kam mums to visu vajag? Viss ir datorā, un grāmatas vairs nav jālasa.”” Mazos bērnus tehnoloģijas ietekmējot īpaši: „Vecākiem nav laika, un

bērni tagad daudzus vārdus nezina, kaut gan informācijas apkārt ir daudz. Pašlaik trūkst logopēdu, un pie tā iet apmēram puse klases. Tas ir mūsdienu laikmets – vecāku steiga un tehnoloģijas.”

KATRU GADU UZ LATGALI

Darbs skolā paņem daudz laika: jāizdomā jaunas idejas, jāsatavojas. Tāpēc ārpus tā Ilze labprāt brauc ar mašīnu: „Reizēm, kad stress par lielu, patīk pabraukt tā ātri. Bet vislielākais vaļasprieks ir grāmatas. Man patīk vēsturiskās, tādas, kuras viegli lasāmas. Protams, lasu pedagoģisko literatūru. Ģimenes vaļasprieks ir katru gadu doties uz Latgali. Tur dzīvo radi. Vasarā, kad visiem brīvdienas, kopā ar vīru Edgaru un dēlu Rihardu izdomājam maršrutu un apskatām atkal kaut ko jaunu.”

NAV NO MIERĪGĀJĀM

„Es gadus neskaitu – man vienmēr paliek 18,” smeļ Ilze. Viņai patīk dzimšanas dienas rīkot citiem, bet savas svinēt ne-

patīk. „Man ļoti nepatīk tā sumināšana, tāpēc labāk sarīkoju visiem citiem, tikai ne sev. Spilgti atceros visinteresantāko dāvanu. Draudzene toreiz teica: „Es tev atvedu vīrieti. Viņš būs vienmēr uzticīgs.” Es biju šokā – kas tas tāds par vīrieti! Un viņa pasniedza būri ar kāmīti. Biju teikusi, ka dzīvniekus negribu, varbūt tikai kaut ko maziņu, un tas bija liels pārsteigums. Dzimšanas dienu vairāk iznāk pasvinēt darbā, jo kolēģi ir kolēģi – piespiež svinēt.

Pēc rakstura esmu vienmēr pozitīva, pedantiska, bet darbus atlieku uz pēdējo brīdi, patīk arī paslinkot. Neesmu no tām mierīgākajām. Ja miera būtu par daudz, tad justu, ka kaut kas nav kārtībā. Vēl draugi ir teikuši, ka, mani ieraugot pirmoreiz, rodas iespaids: esmu nepieejama, kārtīga. Bet, kad iepazīst, šķiet pavisam citādāka. Man patīk melnais humoriņš, un tie, kuri mani pazīst, ir pieraduši un saprot.”

Lāsma Reimanes teksts un foto

GARĪGĀ VESELĪBA

Inga Zārde, psihiatre un psihoterapeite

Paša dzīve ir tikai paša rokās

? Saka, ka dzimtā vairāk nākot līdzīgi negatīvais nekā pozitīvais mantojums. Ja vecvecāki bijuši nevīžas vai negodīgi, ja vecvectēvs dzēris, tas var parādīties nākamajās paaudzēs.

● Vai tam ir reāls pamats? Cik daudz var ietekmēt iedzimtība? Kas iedzimst noteikti (psiholoģiskais tips, neirotizms, piemēram) un kas ne?

Mūsu vecāku un vecvecāku vai vēl senāku senču mūžs noteikti atspoguļo gan viņu personību, gan laiku, kurā tie dzīvojuši. Ir tādas ģimenes, kurās no paaudzes uz paaudzi ceļo dažādi stāsti. Dažās tie ir ar lepnuma un pozitīvisma noskaņu, dažās – ar traģisku un skumju, dažas ģimenes stāsta stāstus, kuros jaušams, ka gājis kā jau dzīvī: bijušas gan labas, gan sliktas lietas.

Man liekas, ka svarīgākais ir tas, uz ko koncentrējam uzmanību, ko pieņemam, kā spējam savā pieredzē integrēt gan labo, gan sliktu vienlaicīgi. Ja vecvecāki bijuši nevīžas vai negodīgi, interesanti būtu izprast, kā tas izpaudies, kurā laikā viņi dzīvojuši, kāda bija viņu personība, kas viņos bija vērtīgs, labs. Zinām, ka neviens nav tikai sliktas vai tikai labs. Mūsos kat-

rā ir gan kaut kas no sliktajām, gan kaut kas no vērtīgajām, krietnajām īpašībām. Tiešā veidā tās neiedzimst. Bet mēs bieži vien neapzināti identificējamies ar kādām vecāku vai vecvecāku iezīmēm vai – tieši otrādi – visiem spēkiem neapzināti darām visu, lai nevienā brīdī kādā jomām neklūtu vecākiem vai vecvecākiem līdzīgi.

Manuprāt, ir svarīgi saprast: tā nav mūsu vaina, ka senčiem bijušas grūtības vai nejaukas rakstura īpašības un viņi tās saskarsmē ar mums izpauduši negatīvā veidā. Tas ir skumji, ja sliktā pieredze bijusi, bet tas nenozīmē, ka mums tādēļ kaut kas pienākas kā kompensācija par to vai ka savu sliktu pieredzi varam izmantot kā attaisnojumu tam, ko darām vai nedarām. Manuprāt, tikai mūsu ro-

kās ir spēja veidot pašiem savu dzīvi, uzņemties atbildību par to, izprast, kas mums pieņemams, patīkams un kas ne, īstenot savus mērķus, dzīvot ar vērtības apziņu. Piemēram, varam padomāt, ko mums nozīmē kārtība vai nevīžība, ko nozīmē būt godīgam. Un varam censties savu dzīvi veidot pēc saviem principiem un vēlmēm, neskatoties uz to, kāda bijusi iepriekšējo paaudžu attieksme un pieeja.

Atsevišķiem psihiskiem traucējumiem raksturīga ģenētiska pārmantojamība jeb nosliece saslimt ar šo slimību. Tie ir piemēram, šizofrēnijas spektra traucējumi, bipolāri garastāvokļa traucējumi, autisms, antisociālas personības traucējumi. Parasti tie ir ļoti specifiski, un tos var diagnosticēt psihiatrs.

STĀRKA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 16. līdz 23. maijam piedzimušas četras meitenītes un divi puikas.

Divas meitenītes nosauktas par Elīzu, pārējiem bērniem doti šādi vārdi: Laura, Viviāna, Ernests, Domeniks Gustavs.

SPECIĀLISTS SKAIDRO

Kā mainīsies pensija

Skaidro Labklājības ministrijas komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciālists Egils Zariņš.

NO 1. JŪLIJA

1. jūlijā tiks paaugstināta piemaksa pie pensijas par vienu darba stāžu gadu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim. Tas skars tos seniorus, kuri līdz šim datumam sasniedza pensijas gadus un kuriem tāpēc piešķirta vecuma vai invaliditātes pensija. Pašlaik viņiem par vienu nostrādāto darba gadu maksā vienu eiro, bet no 1. jūlija tā vietā viņi saņems 1,50 eiro. Piemēram, ja cilvēks pensijā devās līdz 1995. gada 31. decembrim un bija nostrādājis 40 gadus, tagad viņš saņem eiro par gadu, tāpat 40 eiro, bet no 1. jūlija saņems 60 eiro.

Taču aprīlī Saeima lēma, ka šis paaugstinājums attieksies arī uz tiem senioriem, kuri pensijā devās 1996. gadā. Arī viņi saņems 1,50 eiro par katru darba gadu līdz 1995. gada 31. decembrim.

INDEKSĀCIJA 1. OKTOBRĪ

No oktobra vecuma pensijai ar lielu apdrošināšanas stāžu indeksācijā izmantos lielāku daļu no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem. Vienkāršāk sakot – līdz šim ņemts vērā faktiskais patēriņa cenu indekss jeb inflācija un puse no reālā algu summas pieauguma, bet no oktobra cilvēkiem ar darba stāžu no 30 līdz 39 gadiem un pensijām, kas piešķirtas par darbu kaitīgus un smagos apstākļos, vecuma pensiju indeksēs ar patēriņa cenu indeksu un jau 60% no algu summas reālā pieauguma. Bet, ja darba stāžs ir 40 un vairāk gadu, tad pensiju indeksēs ar patēriņa cenu indeksu un 70% no algu summas pieauguma. Īsāk sakot, jo lielāks pensionāra darba stāžs, jo lielāka būs indeksācija oktobrī.

BĒRNU VALODIŅA

Mamma: – Signīt, nečammājies, ģērbies ātrāk!

Signija (4): – Beidz! Tu taču beidz man nervus kopā!

Tētis: – Ko? Ko tu teici, Sigi?

Signija: – Jā, jā, jūs man abi divi beidzat nervus kopā! Vienmēr!

Ieraugot Annas Brigaderes grāmatu *Dievs. Daba. Darbs*, Signija (4) saka: – O, jē, mammīt... Šo grāmatu jau tu lasīsi, kamēr veca paliksi!

Signija (3): – Kad būšu liela, precēšos.

Iluta (4): – Tad tev būs arī bērns?

Signija: – Man būs divi uzreiz – nav ko čammāties!

Iluta: – Tad tev būs skaists vīrs?

Signija: – Skaists varbūt ne, bet bagāts gan.

Līst lietus. Signija, ieraugot pagalmā kaķi, saka: – Tas kaķis ir galīgi nolietots.

ORIENTĒŠANĀS SPORTS

Spraigā stafetes cīņa

Kuldīgas tūrisma un orientēšanās klubs ar panākumiem startējis Latvijas kausa izcīņā orientēšanās sporta stafetē. Aizvadīti divi posmi, un vienā no tiem vidējā vecuma vīru veterānu komanda izcīnīja uzvaru.

Latvijas kausa izcīņā orientēšanās stafetē 1. posmā uzvar vidējā vecuma veterāni no Kuldīgas.

Tradicionālā Daugavas kausa izcīņā šogad notika Ķeguma novada Tomē, savukārt Baldones apkārtnē – Ozona čempionāts.

Pirmajā posmā uzvarēja vidējā vecuma veterāni Armands Teteris, Pēteris Īvāns un Jānis Virbulis. Viņiem pēc negaidītās bronzas pērn Latvijas čempionātā šis bija pirmais tik augstais panākums. Labi panākumi arī šī vecu-

ma dāmu komandai ar Odetu Turku, Skaidrīti Otaņķi un Līgu Virbuli, kas abas reizes izcīnījusi otro vietu. Tiesa, organizatoriska ķibeļe pirmajā posmā neļauj rezultātus vērtēt objektīvi.

Ar augstām ambīcijām uz starta stājās arī mūsu sportisti visspēcīgākajās grupās. 9. vietu Tomē izcīnīja vīru komanda Kristaps Bērziņš, Ingus Pētersons un Jānis Bethers. Sievietēm augstākais

panākums pagaidām ir 5. vieta Baldonē, kur komandā startēja Mārīte Turka, Anna Abersone un raksta autore.

Mazāk veiksmīgi stafetes sacensībās veicies visvecākās grupas senioriem, kuriem potenciāls ir ļoti augsts, bet katru reizi kāds pamanās nokļūdoties, tāpēc līdz goda pjedestālam neiznāk aizsniegties.

Janeta Turka, *Takas* arhīva foto

Pa gravām un priežu siliem

Tautas orientēšanās sacensībās *Taciņas* šīs sezonas uzvaras gājienu turpina kuldīdznieks Kristaps Bērziņš – sešās kārtās sešas uzvaras. Vai kāds spēš viņu apturēt?

Aizvadītas vēl trīs kārtas. Divas bija sadraudzības kārtas – Vēžezērā sacentās gan *Taciņu*, gan orientēšanās kluba *Ziemeļkurzeme* Talsu seriāla *Zig-zag* dalībnieki, savukārt Kazdangā otro reizi Kuldīgas *Taka* kooperējās ar Lejas-kurzemes klubu *DR-krasts*. Prieks par kuplo dalībnieku pulku, ceram uz tikpat lielu aktivitāti arī turpmāk. Ikviens distances priekšnieks uzdevumu bija uztvēris nopietni, bet Kazdanga pārsteidza ar ko jaunu – ātruma posms pa laipu, kas dažam labam pamanījās sajaukt pat galvu.

Snēpelniekam Jānim Turkam gadījās neliela kļūme: izlaists viens kontrol-

punkts, un tā sabojāta perfektā statistika senioru grupā. Pirmo trīs kārtu uzvarām viņš pievienojis vēl divas. Sieviešu atklātajā grupā pārakumu sāk izrādīt iepriekšējās sezonas uzvarētāja Līga Virbule no Aizputes, kura pēdējās trīs kārtās līdzīgi kā durbeniece Silvija Penkule senioru grupā izcīnījusi divas uzvaras. Pārējās grupās nešaubīgu lide-

REZULTĀTI

Grupa	4. kārtā Mežvaldē	2. kārtā Kuldīgā	3. kārtā Aizputē, Misiņkalnā
S13		Līga Laima Matisone; OKZK	Madara Reboka; Kazdanga
V13	Ralfs Bethers; Medze	Kristers Dakstiņš; Valdemārpils	Gints Buta; Nīkrāce
S15			Amanda Pīlēja; Nīkrāces jaunsargi
V15		Rainers Balodis; OKZK	Ralfs Bethers; Medze
SB50	Silvija Penkule; Durbe	Māra Plaude; LPJ	Silvija Penkule; Durbe
S	Līga Virbule; Aizpute	Ieva Brice; Saldus	Līga Virbule; Aizpute
VB50	Jānis Turks; Snēpele	Jānis Turks; Snēpele	Māris Penkulis; Durbe
V	Kristaps Bērziņš; Kuldīga	Kristaps Bērziņš; Kuldīga	Kristaps Bērziņš; Kuldīga
Mazuļi	Emīls Baumanis; Laidi	-	Anete Gailīte; Kuldīga

Janeta Turka

GALDA TENISS

„Stigas” kausa zelts un sudrabs

Stigas kausa izcīņā uzvarējusi galda tenisiste Viktorija Poriņa, bet sudraba medaļu ieguva Markuss Sīlis – abi ir Kuldīgas novada sporta skolas audzēkņi.

Sacensības jauniešiem un bērniem notika sešos posmos – kopā vairāk nekā 100 dalībnieku, arī no Igaunijas un Lietuvas. Iespēju robežās piedalījās arī 13 mūsu sporta skolas audzēkņi.

2000.–2002. g. dzim. grupā M.Sīlis 6. posmā bija trešais, bet kopvērtējumā izcīnīja sudraba godalgu. Vēl startēja Laine Lauva, Dāvis Avdjukevičs, Klāvs Anrijs

Zariņš un Kristers Mednieks.

2003.–2005. g. dzimušajiem pārliecinoši labākā bija V.Poriņa (uzvara gan pēdējā posmā, gan kopvērtējumā). Vēl startēja Nika Plivča un Ints Brēdiķis.

2006.–2008. g. dzim. grupā kopvērtējumā uzreiz aiz pjedestāla palika Elinda Kravinska, vēl pieredzi guva Marta Ķemlere, Nensija Zeidlere, Rojs Brūders un Markuss Rieksts. Audzēkņus trenē Ieva Lapse un Leonīds Temjaševs.

Jāņa Avdjukeviča arhīva foto

Galda tenisā „Stigas” kausa kopvērtējumā vecākajā grupā 2. vietu izcīnījis kuldīdznieks Markuss Sīlis.

VIEGLATLĒTIKA

Skolēnu olimpiāde beigusies

Mācību gada izskaņā Kuldīgas novada jauno vieglatletu sacensības, kā ierasts, notika Ēdolē. Skolēni divās vecuma grupās sacentās 60 un 200 m skrējienā, bumbiņas mešanā, augstlēkšanā un tāllēkšanā.

UZVARĒTĀJI

60 m

2006.–2007. g. Nikola Bērziņa (9,15, KMHZV), Aleksis Gailītis (8,71, KCV).

2008.–2009. g. Beāte Buka (9,21), Armands Zikmanis (9,25, abi no KMHZV).

200 m

2006.–2007. g. N.Bērziņa (34,64), Ģirts Bādērs (33,16, KCV).

2008.–2009. g. B.Buka (35,73), Maksimilians Brazovskis (35,67, KMHZV).

Bumbiņas mešanā

2006.–2007. g. Elizabete Teterina (34,70 m, KCV), A.Gailītis (50,02 m).

2008.–2009. g. Nellija Jēkabso-
ne (22,09 m, KMHZV), Erlends
Freiberģis (39,24 m, KCV).

Tāllēkšanā

2006.–2007. g. Nikola Pušilova (3,83 m, Kuldīgas pamatskola), A.Gailītis (4,29 m).

2008.–2009. g. A.Buka (3,40 m),
Toms Umbrāška (3,84 m, KCV).

Augstlēkšanā

2006.–2007. g. Alise Aleksa Vi-
tola (1,30 m, KCV), Aleksandrs
Vaskops (1,25 m, KCV).

2008.–2009. g. Ieva Marska
(1,20 m, Vilgāle), Kristiāns Ka-
landa (1,15 m, Ēdole).

DAMBRETE

Piecas godalgas

Ulda Stieres piemiņas turnīrā dambretē Aizputē 1. vietu izcīnījis kuldīdznieks Jānis Rūtiņš.

Trešajā vietā, bet labākais starp jauniešiem bija Artis Rancāns. 2. vieta sieviešu grupā Justīnei Ansonai, jauniešu grupā – Robertam Serpānam.

BOKSS

Trīs cīņas – trīs uzvaras

Alsungas bokseriem labi rezultāti atklātajās meistarsacīkstēs Saldū: Sandijs Sokolovskis, treneris Sergejs Ahmaduļins, Martins Jēkabsons (bija gatavs cīnīties, diemžēl viņa kategorijā nebija pretinieku), Artūrs Miks Sokolovskis un Daniels Andersons.

Alsungas jaunie bokseri no sacensībām Saldū atgriezušies ar trim uzvarām.

2005. gadā dzimušajiem Daniels Andersons bija pirmais svara kategorijā līdz 38 kg, bet Artūrs Miks Sokolovskis – līdz 63 kg. Pieaugušo konkurencē nepārspēts palika Sandijs Sokolovskis (līdz 70 kg). Sportistus trenē Sergejs Ahmaduļins. Atklātās meistarsacīkstes, kurās bija dalībnieki no visas Latvijas, Saldū notika pirmo reizi.

PĀRDOD

Divstābu **DZĪVOKLI** Ventspilī (hruščovka, Pārventa, 14 000 eiro) vai maina pret līdzvērtīgu Kuldīgā, vēlams ar daļējām ērtībām. Tālr. 20062420, +447 831776495.

VOLVO S80, tikko no Holandes, 2003. Sīkāka informācija pa tālr. 25982229.

Pārdod piena **DZESĒTĀJU** (350 litri). Tālr. 29420328.

Mazlietotu **LEDUSSKAPI** Beko. Tālr. 29655587.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žalūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (Elvi), tālr. 28378818.

Pārdod vecos **DAKSTIŅUS** (150 gadus veci, labā stāvoklī) par 30 centiem gabalā. Tālr. 29297487. Foto www.307.lv/5263.

Labas kvalitātes sēklas **KARTUPEĻUS** 'Vineta' ar piegādi. Tālr. 26284210.

MIEŽUS, AUZAS. Tālr. 28318706.

CŪKGAĻU, 2,50 eiro/kg. Tālr. 25729801.

Otrdien, 29. maijā, z/s *Mazputnēni* pārdos dažādu krāsu un šķirņu **JAUNPUTNUS**, diennakti vecus broileru un šķirotus dējējvistu **CĀĻUS**, pērļu vistiņas, pīļēnus un zoslēnus. Vārmē 8.40, Kuldīgā 9.10, Īvandē 10.00, Ēdolē 10.15, Alsungā 10.30, Vīlgālē 11.05, Snēpelē 11.35, Laidos 12.05, Skrundā 12.25. Tālr. 25463353.

Pārdod divreiz laistos apšu **DĒĻUS** (150 x 40 x 4,80). Tālr. 26467064.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 26544462.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Meža **MALKU**: skaldītu vai klučos. Sadarbojamies ar *sociālajiem*, 35 eiro sterā. Tālr. 24957247.

Skaldītu lapkoku **MALKU** jums vada dzīgajā garumā un rupjumā, 6 berkubi – 170 eiro, 10 berkubi – 250 eiro. Tālr. 29562735.

Skaldītu, kluču meža **MALKU**. Tālr. 25396435.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

Labas kvalitātes **BIOKŪTSMĒSLUS** maisos ar piegādi. Tālr. 26284210.

Skrundas mūzikas skola uzņem audzēkņus:

- klavieru,
- vijoles,
- akordeona,
- ģitāras,
- pūšaminstrumentu,
- sagatavošanas klasē.

Uzņemšanas eksāmens
28. un 29. maijā 18.00.
Tālr. 63331354.

PĒRK

SIA *Lāses AM* par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā.

Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 20238990.

SIA *Kurzemes Gaļsaime* – **BULĻUS, GOVIS, TELES**. Tālr. 63454845, 26569362, 26436271.

Piena **BULLIŠUS**. Tālr. 26856986.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 29327241.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglos auto. Tālr. 26104984.

LATVIJAS MEŽU FONDI pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29711172.

Z/s *Dāvji* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS** Kurzemē. Piedāvājam ļoti augstu samaksu. Kārtojam dokumentus. Piedāvājam tūlītēju samaksu. Tālr. 27406251.

Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksācijas. Tālr. 26360308.

SIA *Lateira* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsma visā Kurzemē. Labas cenas. Kārtojam dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Oša, ozola, bērza **ZĀGBALĶUS, MALKU**. Tālr. 29428876.

MALKU, mežus, cirsma. Tālr. 26544462.

SIA *Rietumu Enerģija* par paaugstinātām cenām pērk **ZARUS, ŠKELDUS** un apaļkokus krautuvē. Veic apauguma tīrīšanas darbus. Tālr. 26372598.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 25551787.

BRIEŽU RAGUS par labu cenu. Braucam pakal. Tālr. 29886349.

VINGLIEMEŽUS no 3 cm diametrā, 24/7, transports. Atļaujas nr. 16/2018-E. Tālr. 26284210.

Pērk **VINGLIEMEŽUS**. Tālr. 29553683.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko A, C, CE, **95. KODA** kursus. Tālr. 26120089.

JUMTA MAINA (5,50 eiro/m²), **SKĀRDNIEKA** darbi, **FASĀDES** siltināšana. Tālr. 26269909.

Veic **REMONTUS** dzīvokļos un mājās. Tālr. 22145256.

SIA *Betona Profs* veic **GRĪDU BETOŅĒŠANU** (dzīvokļos, garāžās, angāros u.c.), *Estrich* un industriālās grīdas. Tālr. 26452489.

UZSTĀDA visu veidu **ŽOGUS**. Tālr. 26953266.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsma izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Skaldū **MALKU**. Tālr. 26449395.

Zāģējam **BALĶUS** dēļos klienta sētā. Tālr. 26547957.

Zāles **PĻAUŠANA** ar trimeri. Tālr. 22363640.

Tīra un remontē **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

PIEMINEKĻI, FUTRĀĻI, SĒTIŅAS Baložu ielā 6 (blakus pastam). Tālr. 28666270.

VAJADŽĪGI

SIA *Baloži & Ko* (40103018119) – kūdras ieguves **PALĪGSTRĀDNIEKI** Ozolu kūdras purvā, Rendas pagastā. Tālr. 26327393, 63321001.

SIA *Gabriēla* (49002001356) aicina darbā Skrundā jaunajā veikalā **top! KONDITORU** un konditora **PALĪGU**. Pieteikties pa tālr. 26109849.

Alsungas novada dome (90000036596) aicina darbā **SOCIĀLO DARBINIEKU** darbam ar ģimenēm un bērniem. Ir iespēja nodrošināt ar dzīvojamo platību. Tālr. informācijai 27273790, nolikums pieejams www.alsunga.lv.

SIA *Laimdotas* (4610100767) aicina darbā lentzāģa **OPERATORU**. Tālr. 29275977.

SIA *Rendas Uplejas* (41201006267) – **STRĀDNIECE** darbam kempingā Rēdā. Tālr. 29218591.

SIA *HRG-lux* (41203030738) – **PĀRDEVĒJA** un noliktavas **STRĀDNIEKS**. CV sūtīt e-pastā: gatisr22@inbox.lv.

SIA *Gabriēla* (49002001356) veikalā *Labais*, Mucenieku ielā 2c, – **PĀRDEVĒJA** un **KRĀVĒJS**. Pieteikties veikalā vai pa tālr. 26118120.

LĪDZJŪTĪBAS

*Zeme, tev šodien
Viens ceļinieks vairāk...*

/O.Vācietis./

Izsakām līdzjūtību Aigai Saulgriezei, tēvu smilšu kalniņā pavadot.
Vārmes pagasta pārvalde

*Es zvaigznes kāpšu raudzīt debesīs,
Es tālu ceļu iešu.*

/E.Vēciņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Aigai Saulgriezei, tēti mūžībā pavadot.
Bārņietiesas kolēģi

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Lilitai Mačtamai, tēti mūžībā pavadot.
Kuldīgas novada bārņietiesas

*Pie tevis iešu, tēt, ar ziediem baltiņiem,
Kad vasara tos bagātīgi sniegs,
Ar egļu zariem sniegotiem un saltiem,
Kad ziema smaržojošās puķes liegs.*

/A.Vējāns./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Lilitai Mačtamai, tēvu mūžībā pavadot.
Kuldīgas novada pašvaldība

*Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,*

Tas nezūd, tas paliek un mirdz.

/V.Egle./

Skumstam līdz ar Lilitu Mačtamu un tuviniekiem, tēti mūžības ceļā pavadot.
Kuldīgas novada izglītības iestāžu vadītāji

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstaļ līdzās būt.*

/S.Kaldupe./

Skumju brīdī esam kopā ar Lilitu Mačtamu, no tēta atvadoties.
V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas kolektīvs

*Mūža vakars krēslas spārnēm
Tumsu auž un zvaigznes dedz.
Un pār gadiem aizgājušiem
Lielais miers nu sagšu sedz*

/Z.Purvs./

Izsakām līdzjūtību Lilitai Mačtamai, tēvu zaudējot.
Metodisko apvienību vadītāji

*Sūra lāse acīs krājas,
Vaigam pāri slīd –
Tu vairs mājās neatnāksi
Šovakar, ne rīt.*

/Z.Vijupe./

Skumju brīdī esam kopā ar Lilitu, tēvu smiltainē pavadot.
VPDK *Bandava* un vadītāja

*Šalciet klusi dzimtie vēji
Mūža dziesma beigusies*

/S.Kaldupe./

Izsakām dziļu līdzjūtību Lilitai Mačtamai, tēti mūžībā pavadot.
Kuldīgas 2. vidusskola

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds.*

/M.Jansone./

Izsakām līdzjūtību Lilitai Mačtamai, tēti mūžībā pavadot.
Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centrs

*Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.*

/A.Skujņa./

Mīļā Lilita, esam kopā ar tevi skumjajā brīdī, no tēta atvadoties.
Kolēģes izglītības nodaļā

*No tevis tik daudz bija ko gūt,
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd.*

/K.Apškrūma./

Izsakām dziļu līdzjūtību tuviniekiem, REINI FRIJĀRU guldēt zemes klēpī.
Mednieku klubs *Kabīle*

*Es sev paņēmu
Lidzi vien saujīņu baltā vēja,
Ap saknēm to višu.*

*Tur dziļi jau vēja nav...
Un atstāšu elpu
Uz palodzes, tur, tai grāmatā, rau...
Es akmenī, puķē un papīra lapā būšu.
Sev paņēmu līdzī vien
Saujīņu balta vēja.*

Bet tieši šis saujas jums pietrūks...

/A.Rancāne./

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, REINI FRIJĀRU mūžībā pavadot.
Kables pagasta pārvalde

*Klusu, klusu nu uz dusu,
Ne vairs grūti, ne vairs sāk...*

/D.Avotiņa./

Izsakām līdzjūtību Dzidrai Frijārei, no vīra atvadoties.
Kolhoza *Kabīle* bijušie darba biedri

*Pār tavu sirdi un darbīgo mūžu
Zemes māte nu villaini segs.*

/N.Dzirkale./

Izsakām līdzjūtību RUTAS ZELTIŅAS piederīgajiem, viņu zemes klēpī guldot.
Mazturīgo biedrība *Mūsu cerība*

*Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien paliek atmiņas un tava mūža stāsts.*

/J.Rūsiņš./

Izsakām līdzjūtību Dacei Zeltiņai, omi zaudējot.
Veikala *Mājai un dārzam* kolektīvs

*...Dievs nav mirušo, bet gan dzīvo
Dievs, jo viņa priekšā visi ir dzīvi.*

/Lūkas 20:38/

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Andai Bušmanei, mammīti mūžības ceļā pavadot.
Kuldīgas Sv. Annas baznīcas mācītājs un draudze

*Tu, mīļo tēt, nu projām aizej klusi
Tai ceļā pēdējā, no kura nepārnāk.*

/V.Grēviņš./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Vitai, tēti mūžībā pavadot.
Bijušie kolēģi Rendas pastā

*Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*

/I.Mežnora./

Izsakām līdzjūtību Vitai un piederīgajiem, no tēta atvadoties.
Bijušie kolēģi Kables skolā

Jaunumi arī portālā
www.kurzemnieks.lv!

INTERESANTI

Kāpēc ā vai ē pirms dažiem vārdiem?

Ja pievērsīsiet uzmanību, kad sarunā iesprūk ā, ē vai neērta pauze, varēsiet pamanīt, ka parasti tas notiek tieši pirms lietvārda. Jaunā pētījumā Nīderlandē konstatēts, ka tad, kad cilvēks ir teikuma vidū un vārds tiek izrunāts lēnāk, tas, visticamāk, būs lietvārds, nevis darbības vārds. Iespējams, tāpēc, ka lietvārdus smadzenēs vizualizējam, pirms izsakām, un tie uz īsu brīdi runu palēnina. Amsterdamas universitātes literāro studiju un valodniecības nodaļas pētnieks Frenks Seifarts uzskata, ka pārtraukums pirms nepazīstamiem vai sarežģītiem vārdiem atspoguļo grūtības domāšanā, kā tos pateikt pareizi. Pētnieki analizēja tūkstošiem runas ierakstu, noklausoties 288 848 vārdus Eiropā, Ziemeļamerikā, Meksikā, Sibīrijā un citur. 60% pārtraukumu bija pirms lietvārdiem.

JOKI

– Mammu, visi skolā saka, ka es esmu izklaidīgs! Nu, pasaki, ka tas tā nav!
– Puisīt, tu dzīvo pretējā mājā!

♦♦♦♦

Zinātnieki atklājuši, ka lielākais vitamīnu daudzums ir... aptiekā.

♦♦♦♦

Es samaksāju nodokļus un tagad guļu mierīgi – uz soliņiem, kāpņu telpās, stacijā.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 25. MAIJĀ

Dienas garums – 17 st. 6 min.
Saulē lec 4.48, riet 21.54.

Naktī +13°...+17°

2-3 m/s

Dienā +19°...+24°

2-3 m/s

RĪT, 26. MAIJĀ

Dienas garums – 17 st. 8 min.
Saulē lec 4.47, riet 21.55.

Naktī +14°...+21°

2-3 m/s

Dienā +21°...+25°

2-3 m/s

PARĪT, 27. MAIJĀ

Dienas garums – 17 st. 12 min.
Saulē lec 4.45, riet 21.57.

Naktī +13°...+21°

1-2 m/s

Dienā +21°...+26°

2-3 m/s

KULDĪGĀ, 2018. gada 2. jūnijā

ĢIMENES SVĒTKI

ĢIMENE – LATVIJAS LEPNUMS UN SPĒKSI

KULDĪGAS PILSĒTAS DĀRZĀ:

- 12:00-13:00 Ģimenes godināšanas pasākums
- 13:00-14:30 Koncerts bērniem «Talantu krātuve»
- 14:30-15:00 Zidaiņu ratiņu parāde un apbalvošana (Liekot lietā radošo izdomu, humoru un dažādas rokdarbu prasmes, izdekorējiet mazuļu braucamrīkus un saņemiet balvas)
- 15:00-17:00 Radošās darbnīcas bērniem un vecākiem «Zīmē, krāso, veido, griež un līmē!»
Piepūšamās atrakcijas bērniem
Aktivitātes kopā ar sporta deju dejotājiem no Talsiem, Saldus un Kuldīgas
- 17:00-17:30 «Velo-ģimeņu» parāde un apbalvošana (Izdalījiet savus braucamrīkus par prieku sev un citiem un saņemiet balvas)
- 17:30-18:30 Vakara Koncerts ar grupām One Way un Jūras Akmentiņi

Kuldīgas novada sporta skola (90000035656)
aicina darbā **sertificētu medicīnas māsu.**

Galvenie darba pienākumi:

- sportistu medicīniskā uzraudzība,
- sacensību apkalpošana.

CV sūtīt e-pastā: kuldiga.sp.skola@inbox.lv līdz 1. jūnijam.

Jauno audzēkņu uzņemšana
Ernesta Vignera
Kuldīgas mūzikas skolā.

KONSULTĀCIJAS:
28., 29., 30. maijā 18.00.
UZŅEMŠANA:
31. maijā 18.00,
1. jūnijā 10.00.

PĒRKAM

* Augošu koku cirsma
un sortimentus pie ceļa;

* Papīrmalku ostās:
(Rīgā, Mērsragā, Liepājā)

Palīdzam noformēt dokumentus,
veicam cirsma iestīgošanu,
dastošanu, novērtēšanu.

Telefoni informācijai: 29196926
www.metsaforest.com/lv

Kuldīgas 2. vidusskolai – 140!

Svētku norise 26. maijā:

18.00 – Kuldīgas kultūras centrā.
Kuldīgas 2. vidusskolā:
19.00–21.00 – renovēto telpu apskate,
20.00 – balle, salidojums kopā ar grupu *Liepavots* un Dj.

Dalības maksa 5,00 eiro.

berry park
Bioloģisku ogu audzēšana

SAIMNIECĪBA PĒRK:

- ♦ lauksaimniecībā izmantojamajai zemei (var būt nekopta, apaugusi ar krūmiem),
- ♦ meža zemei (var būt izcirtumi). Izskatīsim visus piedāvājumus. Palīdzam atrisināt juridiskus jautājumus. Samaksa tūlītēja.

Tālr. 29222175,
e-pasts: siaberrypark@gmail.com.

KUREKSS

PĒRK

- cirsma
- mežu īpašumā
- skujkoku zāgbalkus

Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!

APMAKSA TŪLĪTĒJA!

BEZMAKSAS ZĀGBALĶU TRANSPORTS
uz SIA KUREKSS Ventspils, Kuldīgas un Dundagas novados

- Cirsma, meža īpašumi: tālr. 63624364, 29403378;
- zāgbalķi: tālr. 29141474;
- transporta pakalpojumi: tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

NOTĀRS SKAIDRO

Kā tiek dalīts mantojums

? Kā nodrošināties pret to, ka bojāejas gadījumā vīrs vai sieva tikai ar tiesas starpniecību (un tas var ieilgt) tiek pie mantojuma: mājas, dzīvokļa, noguldījumiem bankā, pensijas 3. līmeņa iemaksām, automašīnas utt.? Vai tad mirušā mantojums tiek dalīts ar otru laulāto un visiem bērniem vai arī ar mazbērniem? Vai bija jābūt reģistrētā laulībā?

Hermanis Vidžups, zvērināts notārs

Latvijas Republikā mantojuma lietas kārtoti notāri. Pēc dzīvesbiedra nāves pārdzīvojušajam laulātajam jānododas pie notāra pēc mirušā dzīvesvietas, līdz ņemot laulības apliecību, savu personas dokumentu (pasi vai ID karti) un dokumentus par mantu: zemesgrāmatas apliecības, automašīnu tehnisko pasi u.tml. Ziņas par banku kontiem un noguldījumiem notārs pats iegūs kontu reģistrā.

Ja nav bijis noslēgts laulības līgums par visas mantas šķirtību, tad pārdzīvojušajam laulātajam (mantiniekam) ir tiesības lūgt no mantojuma izdalīt savu daļu. Tādā gadījumā notāram no Uzņēmumu reģistra Laulāto mantisko attiecību reģistra jāiesniedz ziņā par to, ka nav laulības līguma par visas mantas šķirtību, kā arī jāie-

sniedz dokumenti, kas apliecina, ka manta ir laulātajiem kopīga.

Mantojums tiek dalīts vienādās daļās starp pārdzīvojušo laulāto un mirušā bērniem, ja to nav vairāk par četriem. Ja bērnu skaits lielāks, laulātais manto ceturtdaļu domājamo daļu, bet atlikušās daļas tiek sadalītas bērniem.

Mazbērni manto tikai tad, ja no viņu vecākiem miris tas, kurš būtu mirušā mantinieks. Tad mazbērni saņem to daļu, kas pienāktos mātei vai tēvam, kurš miris pirms mantojuma atstājēja.

Tiesības uz mantojumu rada tikai tiesiski noslēgta laulība, kas bija spēkā mantojuma atstājēja nāves brīdī. Faktiskā kopdzīvē dzīvojošajiem šādu tiesību nav, ja vien mirušā persona nav atstājis testamentu vai nav noslēgusi mantojuma līgumu.

LOGI UN DURVIS Pavasara atlaides logiem

līdz 43%!
Akcija līdz 31.05.2018.

- ŽALŪZIJAS
- GARĀŽU VĀRTI
- METĀLA DURVIS
- PRETINSEKTU SIETI
- PVC LOGU UN DURVJU REMONTS

Kuldīga, Vakara iela 15. www.montaznieksde.lv
Tel. / fax 63323281, mob. 26179829 **MONTĀŽNIEKS DE**

MAIJA ERUDĪTS

Vēsturisks piemineklis Maztīreļa purva garajā kāpā 2,5 km no Babītes ezera.

Atbildes līdz 28. maija 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: folklorists, *Latviešu pasaku un teiku* sastādītājs, pētījuma *Latviešu mitoloģija* autors ir Pēteris Šmits.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Indra Ābelīte, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs.

Esi mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora

307.lv